

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

ŠT. 14

PTUJ, 8. aprila 1966

CENA: 0,40 ND, 40 SD

Letnik XIX

Z zasedanja zborov občinske skupščine Ptuj

Z letošnjimi dohodki zagotovljen le minimum potreb

Na zasedanju obeh zborov občinske skupščine Ptuj v četrtek, 31. marca 1966, je bil sprejet odl. o proračunu občine Ptuj za l. 1966 z 22.183.320 novih dinarjev (2.218.320.000 S din) dohodkov in prav toliko izdatkov in sicer po temeljitih razpravah o dohodkih in izdatkih po posameznih področjih.

Med dohodki predstavlja večino, to je 15.220.200 N din iz prispevkov od osebnih dohodkov in raznih dokladov, 5.293.000 davkov, ostalo, 860.000 pa iz prenesenih sredstev, 620.000 iz taks, 190.120 pa iz dohodkov organov in raznih drugih dohodkov.

Pri izdatkih so zopet na prvem mestu izdatki za dejavnost šol (9.500.000), za delo državnih organov (4.960.000), za socialno varstvo (1.834.410), za gospodarske posege (1.447.850) in zdrav. varstvo (1.135.400), za ostala področja pa so določeni zneski izpod milijona novih dinarjev, kot npr. za kulturo in prosveto (899.990), negospodarske investicije (521.000), za komunalno dejavnost (460.000), dejavnost družbenih organizacij in društev (433.700), za rezervni sklad (387.000) za obveznosti iz prejšnjih let (202.000), gospodarske investicije (173.000), dejavnost krajevnih skupnosti (170.000) in za nerazporejene dohodke (40.000) novih dinarjev.

Svet za družbeno planiranje in finance je zboroma raztomačil glede dohodkov, da so ti za 1966. leto za 1,5% višji od lanske realizacije, skupna letošnja razpoložljiva sredstva pa so za 8% manjša, če upoštevamo še lansko porabo 10% rezerve v znesku 157 milijonov starih dinarjev ter prenesene obveznosti in kritje proračunskega primanjkljaja za 1965. leto, ki bremenita letošnja sredstva.

V strukturi dohodkov prevladujejo prispevki iz osebnih dohodkov z 68,6%. Glavni dohodek te skupine je prispevek iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, katerega planiramo v enaki višini, kot je dosežen v preteklem letu, čeprav je letošnja stopnja znatno nižja. Predvideno je, da bo razlika, ki bo nastala zaradi nižje

povprečne stopnje, nadomestena z nominalnim povečanjem osebnih dohodkov.

Skupina davkov je druga najpomembnejša skupina dohodkov, ki obsega vse vrste prometnih davkov, ki obetajo porast dohodkov za 8,7%. Z zakonom o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o prometnem davku je omejena uvedba občinskega davka od plačil za obrtne storitve, opravljene gospodarskim in drugim delovnim organizacijam, ker je prenesena ta obveznost na končni proizvod, to pomeni zmanjšanje dohodka v občini od prometnih davkov za 50 milijonov starih dinarjev in ga le delno nadomesti povečani davek od maloprodaje, ker je ostala nespremenjena občinska stopnja 4% pri maloprodajnem davku.

Obširno so bili raztomačeni zboroma tudi ostali dohodki. Pri razdelitvi dohodkov so bile prvenstveno upoštevane naloge, službe in obveznosti, ki jih mora proračun zagotoviti, vendar ne v višini, ki bi bila dejansko potrebna, ker so omejene možnosti.

Predložena razporeditev dohodkov je bila sestavljena po predlogih, ki so jih dostavili skupščini posamezni organi, zavodi, sveti in samoupravne organizacije, upoštevana pa so bila tudi mnenja zborov volivcev.

Osnutek proračuna je moral biti po zborih volivcev in delovnih skupnosti delno korigiran, seveda le v okviru danih možnosti. Se enkrat toliko sred-

stev bi moralo biti, če bi hoteli upoštevati vse zahteve neposrednih koristnikov ter zborov volivcev. Pri tem pa je bilo potrebno upoštevati protislovja v procesu decentralizacije proračunskih sredstev. V strukturi sredstev, ki se usvajajo na območju ptujske občine in so na njih udeležene občine, republika in zveza, je bila ptujska občina udeležena 1964. leta s 57,8, 1965. leta s 59,6 in v 1966. le s 55,3%, med tem ko udeležba republike in zveze absolutno in relativno raste. Če dodamo k temu še prenos pristojnosti iz okraja na občino v teh letih, dobimo popolno sliko nevdržnega in neurejenega sistema finansiranja družbeno političnih skupnosti in družbenih služb v njih. Zato je bilo največ pripomb k osnutku razporeditve na zborih volivcev glede sredstev za krajevne skupnosti in delitvenih razmerij občina — republika.

Po oceni sveta za družbeno planiranje in finance ter diskusiji odbornikov so predvideni dohodki za 1966. leto razporejeni, vendar zagotavljajo le eksistenčni minimum posameznih služb in družbenih dejavnosti, ne pa sredine ali maksimuma, ki ostaneta še dalje le tiha želja prebivalstva v občini. To prikazuje na vsakem sestanku in zboru navdružno razmerje na vseh področjih v občini Ptuj, ki bi jih morali sistematično, iz leta v leto bolj izboljševati in odpravljati težke posledice nekdanje in nove zaostalosti, čeprav je bilo tudi v minulih letih mnogo dobre volje in namena, da bi se razmere izboljšale sedaj v skupnosti. Od nje pričakujejo občani sedaj pravičnejša merila za delitev ustvarjenega dohodka, kot se v praksi izvajajo.

V. J.

SVETOVNI DAN ZDRAVJA — 7. APRIL — POD GESLOM:

„Človek v mestu“

Zavod za zdravstveno varstvo Maribor je sklical za 4. april 1966 predstavnike koordinacijskih odborov občinskih skupščin Maribor Center, Tabor, Tezno, Ptuj, Slovenska Bistrica, Ormož in Lenart ter ZD Maribor, Lenart, Ormož, Ptuj in Slovenska Bistrica na prvi sestanek v zvezi z letošnjim svetovnim danom zdravja, 7. aprila pod geslom »CLOVEK V MESTU«.

Kot vsa leta doslej se je tudi letos vključila vsa naša javnost v mednarodno zdravstveno vzgojno akcijo »Svetovni dan zdravja« pod gornjim geslom.

Na tem sestanku so se predstavniki navedenih občin pomenili s koordinacijskim odborom Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor o prilagoditvi tematike svetovnega dneva zdravja lokalnim razmeram, o porazdelitvi ter koordinaciji dela med organizacijami in ustanovami, da bi potekala planirana akcija tudi letos uspešno in organizirano.

Po novih objektih, ki so bili zgrajeni na območju mesta Ptuja v zadnjih 2 desetletjih, po poslovnih in stanovanjskih, se vidi, da je ptujska občinska skupnost dala določeno prednost poslovnim in stanovanjskim problemom, poleg tega pa se je vsa leta bavila tudi z vprašanji podeželja. Letošnji mednarodni dan zdravja naj bi osvetlil težave, ki vplivajo na zdravstveno stanje tistega dela mestnega prebivalstva, ki jim življenjske možnosti ne zagotavljajo zdravih razmer.

Letošnja akcija ob svetovnem dnevu zdravja pod parolo »Človek v mestu« naj potegne črto med lepimi in temnimi stranmi življenja v mestu in na podeželju, kar bo prav gotovo vplivalo na poznejše upoštevanje najkritičnejših pojavov na eni in na drugi strani, da bodo hujši odstranjeni ali vsaj otišani.

Zdravstveno stanje naših delovnih ljudi, ki živijo v mestu, v neprimernih tesnih stanovanjih ob nezavidnih dohodkih in ob skromnih možnostih za izboljšanje svojih življenjskih razmer, ki delajo dan za dnem na delovnih mestih brez pravilne in zadostne zdravstvene zaščite, ki se peha jo v prostem času na razne načine za dodatni dohodek za življenjske potrebe, ima prav gotovo svoje posebnosti, ki si jih bodo letos pred očmi po vseh delih sveta z namenom, da bi našli tudi primerne rešitve proti največjemu problemu v korist ljudi, ki si sami ne morejo pomagati, temveč jim lahko pomaga edino

svetovna skupnost. Ugotovitev v korist perečih problemov človeka v mestu so pokazale tudi na pereče probleme na podeželju in so potegnile črto med možnostmi za rešitve problemov na obeh straneh.

Koordinacijski odbori so izdelali programe za akcije za letošnji svetovni dan zdravja, za 7. april; ti upoštevajo dosedanje in nove ugotovitve v zvezi z življenjem ljudi v mestu, in na tem sestanku so le porazdelili in koordinirali delo med organizacijami in ustanovami, da bo uspeh tedna zagotovljen.

V. J.

PROBLEM ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA KMETOV V SLABO RAZVITIH OBMOČJIH

Novi zakon o kmečkem zdravstvenem zavarovanju je postavil kmečke prebivalce v težaven in skoraj nemogoč ekonomski položaj. Skoraj v nevzdržnem položaju je postavil tisti del kmečkega prebivalstva, ki je v posestni kategoriji od nič do 1 hektarja zemlje. Teh gospodarstev je v občini Ormož 1100 od 3900 gospodarstev. Pavšalna obremenitev s prispevkom za zdravstveno zavarovanje v minimalnem znesku 20.000 S dinarjev je najslabša kategorijo gospodarstev postavila v neenakopraven položaj nasproti večjim kmečkim gospodarstvom. Ta obremenitev predstavlja v posestni kategoriji do 1 hektarja zemlje skupno z ostalimi družbenimi obveznostmi rudi do 85 % katastrofskega dohodka. Proporcionalne obremenitve za zdravstveno zavarovanje je za 25 % večja kot v višjih kategorijah. Najnižja posestna kategorija je najbolj siromašna in za potrebe zdravstvenega zavarovanja kmetov gre skoraj celotni dohodek. Ob

povečani obremenitvi za zdravstveno zavarovanje pa so znatno zmanjšane pravice zavarovancev. Zakon o zdravstvenem zavarovanju kmečkega prebivalstva določa brezplačno zdraviljenje takih bolezni, ki se pri nas več ne pojavljajo ali pa le redko. Kuga, kolera, spalna bolezen in podobne pri nas manj znane bolezni zavzemajo v zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetov vidno mesto.

Če primerjamo, da je imelo območje občine Ormož aktivno zdravstveno zavarovanje kmetov ob prejšnji 1,5-krat manjši obremenitvi in za polovico večjih pravic, potem je nov podpis le v škodo siromašnem kmečkemu zavarovancu. Novi zakon je prinesel znatno poslabšanje ekonomskega položaja kmečkih zavarovancev nerazvitih območij v korist razvitejših. To je v nasprotju s humanimi načeli naše družbene skupnosti, ki skrbi predvsem za našega delovnega človeka.

VI. kongres SZDL Slovenije

V torek, 5. aprila 1966, dopoldne je začel v Ljubljani, v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča VI. kongres SZDL Slovenije z uvodnim delom in s pozdravi 138 navzočih gostov in predstavnikov republike in zvezne skupščine, delegacij iz sosednjih dežel, glavnega odbora in 519 delegatov. Uvodni referat glavnega odbora »Socialistična zveza v nadaljnjem razvoju družbenega samoupravljanja« je prečitala predsednica Vida Tomšič. Med odmorom je položila delegacija kongresa vence na grobnico herojev ter v spominski park borcev in talcev na Zalah.

Popoldne so bili še uvodni referati za delo kongresa v osmih komisijah, nato pa je kongres v njih nadaljeval delo.

Slovenski dnevni tisk, radio in televizija so seznanili v torek domačo in svetovno javnost z vsebino prvega dne kongresa, v sredo pa z vsebino razprav v komi-

sijah, v katerih sodelujejo tudi delegati iz ptujske občine (12), o osnutku resolucije in tudi o listi s 158 kandidati za glavni in 17 kandidati za nadzorni odbor.

Dnevnik »Večer« je seznanil 6. aprila javnost v tem predelu Slovenije z vsebino dela razprav v komisiji za politična vprašanja v gospodarstvu, v komisiji za komunizem, o sklepnem delu govora VI. kongresa ter z delom razprav v ostalih komisijah.

Ob sklepu »Tednika« še nismo mogli posredovati bralcem pregleda čez celotno vsebino kongresa, pač nam bodo tega posredovali delegati iz ptujske občine po svojih zapisnikih, vtisih in ugotovitvah, ki jih tudi mislijo prenesti med članstvo SZDL v občini.

V prihodnji številki »Tednika« se bomo lahko oddolžili našim bralcem z izjavami delegatov o VI. kongresu ter z rezultati volitev glavnega in nadzornega odbora.

PTUJSKA GIMNAZIJA BI NAJ BILA IMENOVANA PO HEROJU DUŠANU KVEDRU

V sredo, 30. 3. 1966, je bila na ptujski gimnaziji skupna konferenca organizacij ZMS in dijaške skupnosti. Njen namen je bil oceniti dosedanje delo in obravnavati načrt dela do konca tekočega šolskega leta.

Na tej konferenci je bil enoglasno sprejet predlog, da bi dobila ptujska gimnazija ime po heroju Dušanu Kvedru.

Heroj Dušan Kveder je bil v svojih mladih letih dijak ptujske gimnazije. Od nje ni pričakoval samo tega, da ga bo naučila vsega po učnem programu, temveč tudi vzgojila v razgledanega človeka. Rad se je učil in je bil odličen dijak, vzgajala pa ga je poleg družine in gimnazije največ KP, da se

je razvil iz dijaka v naprednega moža, borca, vojaka in diplomata nove Jugoslavije. Njegova življenjska pot je lahko najlepši zgled dijakom ptujske gimnazije in Ptuj bo vedno ponosen, ko bodo zapuščali njegovo gimnazijo abiturienti kova heroja Dušana Kvedra.

Ta predlog dijakov in te konference bo obravnaval tudi delovni kolektiv gimnazije in ga bo posredoval ustanoviteljski gimnazije Občinski skupščini Ptuj, da bi ta predlog uveljavila pri imenovanjih ptujskih zavodov in ustanov po uglednih osebnostih iz Ptuja, ki jih pozna po njihovih vrlinah in zaslugah tudi širni svet. CV.

Z razprav komisije za zveze s tujino na VI. kongresu SZDL Slovenije

Občan - ustvarjalec zunanje politike

Naša ožja domovina je bila tedaj v znamenju VI. kongresa Socialistične zveze delovnega ljudstva. Ena izmed komisij kongresa — komisija za mednarodne odnose — je obravnavala najrazličnejše oblike zunanje politike. Med drugim je razčlenila jugoslovansko zunanjo politiko kot enotno politiko odprte socialistične družbene skupnosti, posebno vlogo Jugoslavije pri reševanju osnovnih naspotij v svetu in razvijanje sožitja med narodi in državami.

Zelo obširno je komisija obravnavala odprte jugoslovanske meje in se še posebno omejila na slovenske meje proti Avstriji in Italiji. Pri tem so govorili o odločnem obsoju katere koli administrativne ovire, med drugim omejitve v 100-metrskem pasu, prakso, da morajo imeti naši državljani pri odhodu v omenjeni deželi, s katerima smo ukinili vizume, še jugoslovansko izhodno vizo, premajhno zanimanje krajevnih in republiških forumov za to, da bi bile komunalne naprave obmejnega področja t. j. ki so vse bolj naraščajočemu obisku gostov iz sosednjih dežel itd.

Seveda so govorili tudi poudarili, da je treba pojem odprtih meja vključiti v širši pojem politike koeksistence. Samoupravljanje v novih pogojih se odraža tudi kot podlaga odprte socialistične skupnosti in povezovanja s svetom tako na množnem kakor tudi duhovnem področju.

Posebno poglavje je veljalo javnemu in demokratičnemu ustvarjanju jugoslovanske politike, ki ne more in ne sme biti samo stvar federacije oziroma sekretariata za zunanje zadeve, temveč vsega jugoslovanskega ljudstva. Občan mora soustvarjati javno mnenje, ki ga je treba upoštevati v zunanje-

političnih vprašanjih prav tako kakor pri drugih vprašanjih družbenega življenja. Naša zunanja politika bo tako imela močnejšo in sproščenejšo podporo pri svojih konkretnih posegih. Pri tem je več govornikov opozorilo na očitke našemu tisku in radiu, češ da sta prav zaradi dosedanje izključne federativne odgovornosti postala nosilca državne politike brez lastnih nazorov o določenih mednarodnih ocenah dogodkov.

Posebna skupina vprašanj je zajemala trenutni mednarodni položaj, pri čemer je bil poudarek na Vietnamu, kitajski politiki in njenem negativnem vplivu na miro-ljubna prizadevanja neznanega sveta in dežel, ki se ogrevajo za politiko aktivne koeksistence. Naslednjo skupino vprašanj so predstavljal vloga Zdrženih narodov v sodobnem svetu in posebnih agencij ter jugoslovansko stališče do njih.

Govorniki so se dalje dotaknili gospodarskih integracijskih skupin za svetovni gospodarski razvoj in ocenili njihovo vrednost. Ocenili so tudi jugoslovansko stališče do njih ter dosedanje prakso dvostranskih gospodarskih stikov. Se posebej so poudarili gospodarska in politična vprašanja razvijajočih se dežel in dosedanje uspehe pri izvajanju priporočil ženevske konference o trgovini in razvoju ter naš prispevek k tem težnjam.

Značilno je bilo, da govorniki niso samo ocenjevali določena področja, temveč dajali tudi svoja priporočila bodisi kot prispevke k poročilu komisije o njenem delu, bodisi kot predloge za izpolnitev osnutka resolucije. Kako razgibana je bila razprava, govori podatek, da je sodelovalo več kot 40 diskutantov.

TE DNI PO SVETU

Kongres KP Sovjetske zveze je še vedno v ospredju svetovne javnosti. Tako kot so delegati ploskali prvemu sekretarju CK KP Brežnjev, ko je zagovarjal sovjetska prizadevanja v boju za ohranitev miru in enotnosti vseh naprednih sil na svetu, so v torek odobraval nove smernice za gospodarski razvoj dežele v prihodnjih petih letih.

Zanimivo je, kaj pričakuje sovjetsko vodstvo v teh petih letih. Plače naj bi se zvišale najmanj

za 20 odstotkov in bodo znašale približno 115 rubljev (160 starih dinarjev). Postopno naj bi prešli na skrajšan delovni teden. Ravnanje pa se bodo po novem gospodarskem sistemu, ki so ga sprejeli septembra lani.

V razpravi so delegati dokaj sproščeno prikazali napake in težave objektivne in subjektivne narave. Na zaključke se bomo vrnili prihodnjik, saj bodo zanimivi posebno spričo napadov, ki jih uprizarja Kitajska tako na ideološkem kakor tudi na državnem področju.

NEMIRNI VIETNAM

Južni Vietnam spet prepleta notranjopolitična kriza, ki je naperjena proti vojaškemu sajgonskemu režimu. Očitno je, da manifestacije in zahteve budistov, podprete od katoliške duhovščine, ne morejo sprostiti trenutne režimske politike, ker so tu domača vojska in ameriški bajoneti. Vendar kažejo notranje vretje in nezadovoljstvo. Tak razvoj dogodkov pa brez dvoma ustreza osvo-bodilnemu gibanju ne le za osve-nejše vojaške akcije in oridobit-

(Nadaljevanje na 2. strani)

D. R.

D. R.

Skupščina zahteva od GG Maribor odgovore na vprašanja občanov

Na račun občutljivosti in odgovornosti odbornikov obeh zborov občinske skupščine Ptuj za razne probleme in odločitve, ki jih skupščina odobri ali zavrne, smo že navajeni slišati razne pripombe. Te navadno niso dobronamerne, ker ne upoštevajo tistih temeljnih prizadevanj večine odbornikov, da bi dobile na njihovo odgovornost ugodno oceno in potrditev le tiste utemeljitve raznih odločkov in sklepov ter priporočil, ki so za skupščino dobro pripravljene, in obratno slabo pripravljene in nepripravičljive utemeljene ne morejo prodati.

Na dnevnem redu seje obeh zborov v četrtek, 31. III. 1966, je bilo tudi sklepanje o dodelitvi zasebnih gozdov v občini Ptuj v gospodarjenje Gozdnemu gospodarstvu Maribor. Ker ni imela skupščina za to sejo pismenih zagotovil Gozdnega gospodarstva Maribor, da bo z gozdovi v ptujski občini dobro gospodarilo, to sklepanje ni uspelo v pričakovanim smislu, temveč se je končalo z odločitvijo, da bosta zbora občinske skupščine Ptuj o tem sklepanju pisno odgovorila na vse pripombe občanov na zborih volivcev in ko bo občinski skupščini Ptuj zagotovilo, da bo vzorno gospodarilo z njihovimi gozdovi ter da bo opravilo zaupanje, ki jim ga bo izrekla skupščina s pritrilnim sklepom.

Gozdno gospodarstvo Maribor je zaprosilo občinsko skupščino Ptuj, da mu dodeli v gospodarjenje zasebne gozdove v ptujski občini glede na 5. člen zakona o gozdovih (Ur. list SRS 30/65). Ugodno rešitev te vloge GG Maribor bi za občane ptujske občine praktično pomenila, da je dobila pravico gospodarjenja z gozdovi gospodarske organizacije, ne da bi dala prej občanom, ki jih ta zakon prizadene, zagotovila, da bo gospodarila v korist pravih lastnikov in skupnosti in da ne bo nikomur povzročala škoda, da bo omogočila tako sodelovanje lastnikov v upravljanju, da ne bo njihovo mesto v organih samoupravljanja samo simbolično ali navidezno, temveč, da bodo imeli možnost tudi preprečiti tiste odločitve, ki ne bodo v absolutno korist napredka in skupnosti, kjer ležajo gozdovi, občinske skupnosti, skupnosti Gozdnega gospodarstva Maribor ter republiške skupnosti.

Po živahnih razpravah na zborih volivcev v teh vprašanjih je pričakovala večina odbornikov obeh zborov, da bo poslalo podjetje na skupščino svojega direktorja, ki bo prinesel s seboj tudi de, da bo omogočila tako sodelovanje lastnikov v upravljanju, da ne bo njihovo mesto v organih samoupravljanja samo simbolično ali navidezno, temveč, da bodo imeli možnost tudi preprečiti tiste odločitve, ki ne bodo v absolutno korist napredka in skupnosti, kjer ležajo gozdovi, občinske skupnosti, skupnosti Gozdnega gospodarstva Maribor ter republiške skupnosti.

S preteklim letom je končano enoletno obdobje novega financiranja upravnih organov, ki ga je normalno temeljni zakon o sredstvih za delo upravnih organov. Program dela uprave Občinske skupščine Ormož za letošnje leto predvideva 74 strokovnih delovnih mest ter 4 delovna mesta pomožnega in tehničnega osebja. Za strokovne in pisarniške delavce je bilo programiranih lani 1244 raznih opravil. Uprava občinske skupščine je

zagotovila, da bo nova oblika gospodarjenja z gozdovi res v korist skupnosti kot celote in tudi lastnikov gozdov, ne pa da bo GG Maribor absoluten gospodar nad tem dragocenim ljudskim premoženjem, ki mu ne bi mogel nikdo ugovarjati ali preprečevati izvršitev odločitev samoupravnih organov, za katere ne bi bilo dovolj tehničnih in prepravičljivih utemeljitev in zagotovil za uspeh.

Takšno odločitev, kot je to-krat sprejela občinska skupščina Ptuj, so občani iz ptujske občine sprejeli z odobravanjem, ker mora dati končno tudi Gozdno gospodarstvo Maribor poleg skupščine občanom iz ptujske občine, lastnikom gozdov, zagotovila, da bo vestno opravljalo naloge, ki so narekovale novi zakon o gozdovih, in novi način gospodarjenja s ciljem obvarovanja gozdnega bogastva v naši domovini, ne pa nevarnosti, da ti cilji ne bi bili dosegeni.

V. J.

Uspešno delo ormoške občinske uprave

Izvršila v času svojega dela pomembno nalogo za hitrejši vsestranski razvoj občine. Obsežno delo je bilo tudi opravljeno z ukrepi gospodarske reforme, predvsem z urejanjem cen, z ocenjevanjem stanovanj in stanovanjskih hiš in podobno. V občini Ormož je bilo na novo ovrednotenih 678 stanovanj.

Obsežno delo je izvršila uprava občinske skupščine v zvezi z normativno dejavnostjo, glede usklajitve občinskih predpisov z ustavo. Ob tej priložnosti je občinska skupščina sprejela 79 splošnih pravnih predpisov, v letu 1964 pa le 38 aktov.

Lani je imela uprava svoj program strokovnega izobraževanja. Razen štipendiranja je navedeni program realizirala z udeležbo na raznih strokovnih tečajih in seminarjih, z opravljanjem strokovnih izpitov ter s preizkusom znanja. Strokovnih tečajev se je udeležilo lani 10 delavcev 92 dni, strokovne izpite pa je opravilo 9 delavcev. V upravi občinske skupščine je še vedno zaposlenih 12 delavcev brez potrebnega strokovnega izpita.

Program dela za letošnje leto obravnava v 1440 postavkah skupno 664.781 opravil. Ta dela naj bi po programu in pravilni-

Malo zaposlenih, mali osebni dohodki, nizek standard

Občina Ormož sodi med manj razvite občine v Sloveniji. V njej živi 19.200 prebivalcev, od tega je 13.000 kmečkih ljudi. V občini je 2060 zaposlenih, od tega 654 v družbenem kmetijstvu. Oslovnova gospodarska dejavnost v občini je kmetijstvo, ki daje 71 % družbenega proizvoda. V gospodarstvu, razen kmetijstva je zaposlenih 1023, v negospodarskih dejavnostih pa 385. Od skupnega števila prebivalcev v občini je zdravstveno zavarovanih iz sklada delavcev in obrtnikov 7537, iz sklada kmetijskega zdravstvenega zavarovanja pa 8063. Zdravstveno nezavarovanih prebivalcev je 3600 v občini. To so nezaposleni kmetje, kočarji brez premoženja, brez zemlje in zaposlitve. V zasebno kmetijstvo je vključenih 7400 aktivnih in 5000 vzdrževanih prebivalcev. V občini je 3228 nezaposlenih prebivalcev, ki so brez zemlje in od teh jih je za delo sposobnih le

2183, vzdrževanih članov pa je 1100 ali 17 %. Vprašanje ostane, kako naj se preživljajo tisti prebivalci, ki nimajo zemlje in so brez zaposlitve? Poleg tega, da nimajo stalnega vira dohodkov, vzdržujejo še stare in onemogle družinske člane in otroke. Iz dohodkov iz redne zaposlitve se preživlja le 32,2 % prebivalstva, 17,2 % prebivalstva pa je takih, ki živijo v negotovosti zaradi občasnih zasluzkov. Nezaposleni prebivalci brez zemlje si iščejo začasno zaposlitev in ta skupina prebivalcev predstavlja preč socialni problem v občini.

Na območju občine je 21.207 hektarjev zemlje. V družbenem sektorju je 5.073 hektarjev zemljišč, od tega 2610 hektarjev kmetijskih površin, 1850 gozdov, in 1133 ostalih zemljišč. V zasebni lastnini je 11.179 ha kmetijskih površin, 4.300 ha gozdov in 125 ha ostalih zemljišč.

11.179 ha kmetijskih zasebnih površin obdeluje 7.400 aktivnih za delo sposobnih prebivalcev in odpade na enega aktivnega prebivalca v zasebnem sektorju 1,54 ha, v družbenem sektorju pa 4 ha.

Lani je znašal povprečni narodni dohodek na prebivalca 200.000 starih dinarjev in je bil za 29.000 starih dinarjev večji kot leta 1964.

Obstoječa socialno ekonomska struktura in splošen socialni položaj v občini je neugoden. Obstoječe stanje, predvsem pa novi predpisi, ki urejajo obremenitve z družbenimi datjavami

so znatno poslabšali položaj v katerih posebnih kategorijah sebnih kmetovalcev.

Izračun povprečnega osebnega dohodka na aktivne kmetijskega proizvajalca znaša 16.100 starih dinarjev mesečno v letu 1964. Če se je lani napredu leta 1964 neto osebni dohod zasebnega kmetijskega proizvajalca povečal za 25 %, znaša 20.000 starih dinarjev. Republiško povprečje osebnih dohodkov zaposlenih pa znaša 62.300 starih dinarjev mesečno. Povprečen mesečni osebni dohodek zaposlenih v gospodarstvu je znašal lani v občini Ormož 45.700 dinarjev. Torej je povprečni osebni dohodek zaposlenih v gospodarstvu v občini Ormož mnogo nižji od republiškega povprečja.

Obremenitev na 1 ha kmetijskih zemljišč v občini Ormož znaša 27.873 S dinarjev ali po prečno 50,2 % od povprečnega katastrskega dohodka kmetijskih zemljišč. V prvem proizvodnem okolišu znaša ta obremenitev tudi do 85 % katastrskega dohodka.

Zasebni kmetijski proizvajalci plačujejo prispevek od OD kmetijske dejavnosti, prispevek od OD od kmetijske dejavnosti (3 % zvezni davek), krajevni prispevek, prometni davek, ostale davčine, davek od poskanega lesa in prispevek kmetijsko zdravstveno zavarovanje.

D. R.

ZAGOJIČANI SE NE STRINJAJO S SPREMEMBO POŠTE

Vaški odbor SZDL Zagorci pri Goriscni se je pritožil na republiko združenje podjetij PTT v Ljubljani zaradi tega, ker se ne strinja s tem, da bi bila vas v postnem okolišu Markovci namesto v postnem okolišu Moškanjci, kakor je bila doslej.

V protestnem pismu navaja, da so že nad 100 let v okolišu pošte Moškanjci, do katere je le 1 km po lepi cesti tudi ob slabem vremenu, pa tudi pozimi, ker z nje redno odstranjuje sneg. V Moškanjcih je tudi trgovina s specializiranim blagom, tam so odkup, zadruga, poslovalnica in železniška postaja.

Ce bi že bili razlogi za odcepitev Zagorci od pošte Moškanjci, bi bili prebivalci prej pripravljeni hoditi na pošto v Goriscnico kot v Markovce, ker jih veže na Goriscnico šola, cerkev, postaja LM, uprava kmetijske zadruge,

krajevni urad, zdravnik, zobna ambulanta, trgovine, mesnice, pokopališče in drugo v oddaljenosti le 2 km. Pošta Markovci je oddaljena 4 km in pristopna pslabi cesti, poleg tega pa vsačar v Markovcih nimajo nikakršni opravkov.

Z utemeljitvami podjetja PT Maribor se prebivalci iz Zagorci in Cunkovec ne strinjajo, temveč mislijo, da ne more biti tak odločitev podjetja neodvisna omenjena in stališče zainteresiranih prebivalstva. Zbori volivcev obravnavajo tudi manj važna vprašanja, zato so upravičeni do odločati tudi o takem vprašanju kot je vprašanje pošte, in tu slišati pred odločitvijo podjetja argumente, ki ga silijo k temu. Zahtevajo, da se tozadevni skil razveljavi in da ostane prejšnje stanje.

V. J.

Sadje in zelenjava iz Zagreba

Poleg »Povrtnine« in Kmetijskega kombinata Ptuj zalaga ptujske družine in gostinske obrate tudi Hortikulturna zadruga »Vrt i voćnjak« Zagreb. Že od 15. 2. 1966 ima ta zadruga svojo stojnico pri cvetličnem paviljonu vrtnarja Majcenovića. Dnevno se zbere okrog nje mnogo kupcev, saj prodaja jabolka (470, 450), pomaranče (450), solato (300), špinačo (300), čebulo (160) in drugo po cenah, ki sicer niso konkurenčne ptujskim trgovinam s sadjem in zelenjavo. Ker je stojnica na prostem in brez strehe v sončnih dneh, je prikupnejša kot temni lokali, zato mnoge kupce cena niti toliko ne moti kot vrsta v trgovini.

Kot pravi prodajalec Anton Gusak, je centrala njegovega podjetja s ptujsko poslovalnico zadovoljna in jo bo v Ptuj tudi obdržala, čeprav mora vse prevažati v Ptuj s kamioni iz Zagreba, kamor dobiva stvari iz Reke, Splita in iz Skopja.

NAD 60 MILIJONOV ZA MOSTOVE, GAZI IN PROPUSTE ČEZ PESNICO

Skupščina občine Ptuj je dodelila 1965. leta iz sredstev cestno komunalnega sklada gradnjo mostov, gazi in propustov na hidromelioracijskem sistemu Pesnice skupno okrog 32 milijonov dinarjev, ki predstavljajo delež občinske skupnosti za te objekte.

Lani je bilo na območju HS Pesnice zgrajenih 19 propustov in 3 gazi, mostovi v Grincih (M12), v Velovleku (M9), rekonstrukcija ceste v Velovleku (M9), most v Strejčah (M32), rekonstrukcija ceste v Strejčah (M32), gaz v Vitomarcih (12 + 119 km) ter propust v Grincih 10 + 650 km. Bil je zgrajen tudi

most JOJ na cesti III. reda Trnovska vas — Drbetinci (M34).

S tem še niso zgrajeni vsi mostovi, gazi in propusti čez vodotoke hidrosistema Pesnice na območju ptujske občine. Skupna dela, za katera mora prispevati občina svoj delež, bodo znašala skupno nad 60 milijonov dinarjev, kar je dolžna plačati ptujska občinska skupščina po pogodbi. Z deli bodo letos nadaljevali, da bi čimprej zgradili vse mostove, gazi in propuste čez vodotoke hidrosistema Pesnice na območju ptujske občine in da bi bile čimprej izpolnjene zahteve občanov po teh mostovih in cestah.

KAJ JE BOLJE?

— Ti vedno pretiravaš v svojem pripovedovanju!
— Jaz da pretiram? Niti polovice resnice ne govorim!

RAZLIKA JE

Učitelj: »Povej mi, kakšna je razlika med bliskom in elektriko?«
Učenec: »Blisk je zastoj, elektriko pa je treba plačati.«

ČEMU STRAŠILO?

— Zakaj nimaš v sadovnjaku strašila?

— Zakaj pa bi ga naj imel? Sem vendar ves dan doma.

Mala delavnica s kvalitetnimi storitvami

V Ptuj, v Kremljevi ulici št. 6, je nad večnimi vrati napis: »LIVARNA KOVIN ROJKO JOŽE«, kar opozarja vsakega mimoidočega na enega izmed ptujskih obrtnikov, ki opravljajo prebivalstvu razne usluge.

Marsikdo ne ve, kako pomembna je ta ptujska livarna za vse družbene in zasebne lastnike raznih strojev in za uporabnike raznih tehničnih izdelkov, za katere ni mogoče

njegovo delavnico Danilo Brežar iz Maribora in njegov prijatelj, kiparja za turistične spominko, ki sta tudi prišla po odlitke; te jima je izdelal Jože Rojko. Že več časa prihajata k njemu, ker izvršuje tudi njuna naročila skrajno vestno in natančno. Imenovana mislita, da sta odkrila v njem v Sloveniji menda najkvalitetnejšega livarja za te in druge izdelke. Za delo ima razne priprave, posebni pesek, svojo

Jože Rojko v svoji delavnici

naročiti in drugače dobiti namodestnih delov, kot z vlitjem novega dela po starem, obrabljjenem. To zna odlično ravno Jože Rojko, skromen in tih enainšestdesetletnik, ki dela v Ptuj, že od 1952. leta. Marsikatero podjetje in kmetovalec sta bila prav vesela in srečna, ko sta le odkrila to livarno in povprašala, če bi jima mogoče lahko vlił Jože Rojko nov ventil za studenec, zobato kolo za ta ali drugi stroj itd. Prijazni mojster je vsem dobrodušno pojasnil, da se bo potrudil. Vse je bilo storjeno po dogovoru in nov izdelek je danes služil namenu brez bojazni, da bi se hitro poškodoval ali postal neuporaben.

Ravno ob dogovorjenem času za razgovor sta zapuščala

peč za vliivanje in pridnega priučenega pomočnika Franca Bedrača, ki dela pri njem že 4 leta.

Livarnstvo je Jožeta Rojka najbolj zanimalo, zato se je učil te stroke 1927. leta pri Ježetu v Mariboru, pozneje pa je delal do samostojne obrti v raznih livarnah v Sloveniji in drugod po Jugoslaviji, pa tudi v inozemstvu, kjer je delal pri vliivanju raznih delov za stroje, pa tudi zvonov vseh velikosti, okrasnih in drugih. Vse tako pridobljeno znanje mu je koristilo v službi pri tekstilni tovarni v Mariboru (sedaj MTT), v osižeški livarni v Vukovaru (Bata), kjer je vliival strojne dele, pa tudi kopita za industrijsko izdelavo čevljev.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Te dni po svetu

(NADALJEVANJE S 1. STRANI)

vanje simpatij, temveč tudi kot dokaz tujini, kako majav je politični režim in kako hudo je odvisen od ameriške neposredne pomoči.

AVSTRIJSKA VLADA

Pravijo, da niso še nobena dosedanja pogajanja med avstrijsko ljudsko in socialistično stranko trajala za tako hudo zaprtimi vrati, kakor sedanja. Ljudska stranka, ki je dobila večino v skupščini, skuša izkoristiti ta argument in se spopasti nekaterih ministrstev, ki so bila doslej po sporazumu med obema strankama v rokah socialistov. Gre tudi za spremembo pristojnosti nekaterih ministrstev v njihovi vsakdanji praksi.

Ce je del ljudski stanki naklonjenega tiska spodbujal njene predstavnike pri pogajanjih, naj bodo odločni, pa se sedaj pojavljajo članki, ki svetujejo vzdržnost in previdnost. Kaj lahko se zrodi, da bodo socialisti zaradi prevelikega pritiska krščanskih demokratov in njihovih zahtev

raje odšli v opozicijo, uredili svoje vrste in z obsodbo napak, ki jih preveč vneti konservativci skušali obcvljevati v enostransko vlado, pridobili simpatije nezadovoljnih in na novih volitvah dosegli prepravičljivo vlado.

Tega si pa treznejši politični ljudske stranke, med katere br dvoma sodi kancler Klaus, ne žele. Zato bodo sicer skušali istimi pri pogajanjih kar se da ve ob enem pa ohraniti dosedanja koalicio. Zavedajo se, da večini prebivalcev ne glede na volilne rezultate sdi, da je tradicionalna politika koalicije »najboljša« politika.

POPRAVEK

V zadnji številki »Tednika« pod naslovom »V gradbeništvu letos nič boljši pogoji« tiskarski skrat opravil svoje. Direkto podjetja »Ograd« je MILAN SO NAJA in ne MILAN RITONJA kot je bilo navedeno.

Uredništvo

NEPOTREBNI ŽIVINSKI POTNI LISTI

Na zadnji seji občinske skupščine v Ormožu so se nekateri navzoči odborniki zavzeli za ukinitve živinskih potnih listov. Svoje stališče so utemeljevali s tem, da so živinski potni listi le formalnost, ki zadovoljuje predpise, prakso pa so preživeli. Živinski potni listi predstavljajo le dodatno obremenitev in izdatke, ne dosežejo pa svojega namena.

Kmetovalci prodajajo svojo govejo živino najbližji kmetijski zadrugi na odkupnih postajah. Nakupovalci kmetijskih zadrug poznajo skoraj slehernega kmetovalca, zato je živinski potni list nepotreben. Drugače je na sejnih, kjer se kupci in prodajalci ne poznajo. V danem primeru bi naj ostal živinski potni list, v prvem primeru pa je nepotreben. Pri nas živinski sejni izumirajo in jih imamo le nekaj v Ptuj. Na Hrvaškem so se živinski sejni bolj zakoreninili in predstavljajo pomembno tržišče za nakup in prodajo živine.

Živinski potni list je v praksi samo dokument o lastnini go-

veda in ne potrjuje o zdravstvenem stanju. Živinski potni list bi v celoti služil namenu, takrat, če bi pred prodajo goveda pregledal živinozdravnik in ugotovil zdravstveno stanje živali in vse te podatke poleg starosti vnesel v živinski potni list. Samo takrat bi bili podatki točni. Sedaj pa je drugače. Lastnik goveda, namenjenega za prodajo, pride po živinski potni list v pisarno krajevnih skupnosti, pove podatke o govedu, uslužbenec pa jih vpiše.

Dosedanja praksa je pokazala, da živinski potni listi predstavljajo le golo formalnost. Gospodarska reforma je prinesla v naše gospodarstvo številne novosti in spremembe. Treba je boljše gospodariti, znižati stroške proizvodnje, administracije in povečati produktivnost dela.

Odborniki so na seji poudarili, da je treba delovni čas in sredstva smotrneje izkoristiti, kot za živinske potne liste, v praksi ne služijo namenu.

D. R.

Središče ob Dravi

Pred krajevnim praznikom v Središču

Letos je enajstletnica prvega praznovanja krajevnega praznika Središča. 11. april je za prebivalce Središča in okolice velik zgodovinski datum. Tega dne pred 24 leti je ustrelil okupator v Marijskih zaporih več zavednih Slovencev iz Središča in okolice.

Na trgu v Središču je spomenik nam drugo svetovno vojno, ki govorno pravi o odporu Središčanov proti okupatorju ter o fašističnem nasilju. V času druge svetovne vojne sta bila Središče Kog centra odpora zavednih Slovencev na ormoškem območju. Okupator je izselil iz Središča okolice nad 300 ljudi. Za svojo je dalo svoja življenja nad 100 ljudi kot borci in talci, precej jih je od lakote in mučenja umrlo v nemških taboriščih. Rodno osvobodilno gibanje v Središču je bilo tesno povezano z etničnim delom narodnega heroja Meta Kerenciča. Za prebivalce Središča in okolice je vsako leto 11. april velik zgodovinski dan. Aprila 1942 so bili ustreljeni v mariborskih zaporih najbolj rodoljubni s tega območja.

Mijska bolnišnica že 1376. leta

Ptuj je imel že pred 1376. letom svojo bolnišnico, kar pomeni tudi določila ptujskega piva, ki so obvezovala tržne dane tega mesta, da so morali dati bolnišnici kruh in vino, ki so ga zasedli po Martini, ko je bilo prepovedano piti vino v mesto ali skozi sto.

Ob koncu tega stoletja je spadal s premoženjem bolnišnice, takrat imenovane špijske mojster, ki so ga v ta namen izvolili meščani. V tistih listinah so imenovali mojstra »špijske mojster« eden izmed zadnjih tega stoletja je bil Ludvik.

je bil vzrok in razlog nekatere »vesti« v naši predhodni številki, ki so jih pozorni bralci gotovo »pogrnili«.

Ena izmed naročnic našega lista, tov. M. L. s Ptujске gore nam je v zvezi z njimi poslala pismo, v katerem dobesedno pravi:

»V hiši vedno kaj popravljamo, zato bi me lahko že prej obvestili o licitaciji gradbenega materiala iz stiriograde grajskega stolpa.

Fotoreporterja tov. Vrabla lepo prosim, da bi mi poslal fotografijo z današnje slavnosti, ko bodo urbanisti in arhitekti zaključili gradbišče za kulturni dom v Ptuj.

Ali ste si nabavili dovolj premoga po znižani ceni, da vas ne bi zeblo, kot nekdaj v starih prostorih uredništva?

Ob znižanju cen vsemu mesu bi jaz na vašem mestu kar lepo

**Naročajte
Tednik**

Vesti iz Kidričevega

Razprava o delitvi osebnih dohodkov

Na zadnjem plenumu tovarškega odbora sindikata v TGA člani med ostalim obširno in temeljito razpravljali o delitvi osebnih dohodkov v podjetju. V zvezi s tem je bilo ugotovljeno, da je potrebno izpopolniti sistem dodelitve osebnih dohodkov po obsegu dela. Zavedajoč se tega, pri ustvarjanju takšnega sistema, je bilo na plenumu sklepano, da odgovorni organi v podjetju, družbeno politične organizacije in končno tudi člani kolektiva preučijo skupinskih pravek po delu. Nadalje na plenumu tudi obravnavali razmerja v strukturi osebnih dohodkov zaposlenega delavca v podjetju TGA. Predvsem se je vprašanje kvalifikacij, ki jih veliki meri (okrog 80%) dajejo na osebne dohodke. To vprašanje je treba temeljito obdelati, da sindikalna organizacija ne bo zavirala hotev in kolektivov po pridobitvi kvalifikacij, ne sme pa biti kvalifikacija osnovno merilo za določanje osebnih dohodkov. Vprašanje specializacije za delovna mesta v tovarni bo najprej slej primerjati s potrebo po kvalifikaciji delovnih sil v delovnih enotah. Glede nagajevanja formiranja osebnih dohodkov oblikovnih kadrov je padla pripora, da strokovna izobrazba bi smela biti merilo za minimalno oz. minimalno omejevanje osebnih dohodkov. Strokovni kadri v svojih OD vsako leto (ali za določen termin) sledijo gibanje proizvodnje, vsem pa svoj vpliv na količino in kakovost proizvodnje. Zato s tega plenuma je šel v razpravo DS, ki je o njem razpravljati in ugotoviti, da je v njem nekaj dobrih stvari, ki bi jih bi potrebovalo dobro preučiti. Razprava v DS je bila živahna in celo burna, se je ugotovilo, da oddelek

za raziskavo produktivnosti in dobro počutje članov kolektiva sploh ne dela.

Sredstva iz sklada skupne porabe

Komisija za skupno potrošnjo in družbeni standard je razpravljala o sredstvih, ki bremenijo sklad skupne porabe, ter v zvezi s tem o sredstvih, ki jih je delavski svet TGA že razporedil v sklad skupne porabe. Komisija je ugotovila, da je delavski svet razporedil v sklad skupne porabe 203.296.282 S dinarjev in da se ta sredstva razdelijo na delovne enote, kot je to bilo tudi razvidno iz predloga razporeditve sredstev donodaka po zaključnem računu 1965 in razporeditve neobveznega rezervnega sklada preteklih let, ki ga je izdelalo vodstvo osrednjih služb. Za centralne potrebe bi naj sveti proizvajalcev delovnih enot združili 182.967.045 S dinarjev, za samostojno razpolaganje svetom pa bi še tako ostalo 20.329.671 S dinarjev. Pri pregledu centralnih potreb po sredstvih sklada skupne porabe je bilo dodeljenih: za stanovanjsko gradnjo 100 milijonov S dinarjev, dodatek za dopust 50 milijonov S dinarjev, vzdrževanje obstoječega fonda 40 milijonov, ureditev okolice novega bloka v Ptuj 45 milijonov, za strokovno izobraževanje 3.850.000 dinarjev, proslave ob obletnicah in spominska darila 9.500.000 dinarjev in dotacije društvom in organizacijam za ca. 100.000.000 S dinarjev, vendar je pri slednjem bilo poudarjeno, da od tega zneska ni mogoče odbiti vseh dotacij iz sklada skupne porabe, ampak bremenijo osebnih dohodke v znesku okrog 25 milijonov S dinarjev. Iz vsega navedenega pa spet sledi, da so potrebe po sredstvih iz sklada skupne porabe večje, kot je na razpolago sredstev, zato je bilo

nirji osnovne šole, moški pevski zbor, godba na pihala, TVD »Partizane« in mladinska organizacija.

Na dan praznika bo ob 9. uri svečanost na trgu pred spomenikom žrtvam druge svetovne vojne, ob 10. uri pa v dvorani slavnostna seja družbeno-političnih organizacij in društev, popoldne ob 14. uri pa se prične v domu »Partizana« splošna zabava s plesom. Tega dne bo odpita v domu »Partizana« okrepitevalnica. Središče bo tudi letos, kot prejšnja leta, na dan praznika svečano okrašeno. Razobesili bodo zastave, okna in fasade okrasili s cvetjem in drugimi.

PRVI APRIL

molčala. Če bi to ne bilo prvoaprilske, bi marsikateri Ptujčan nakupil čimveč mesa ter ga izven Ptuja prodal po za 15 % višji ceni.

Za današnjo pošiljko raznih poljedelskih kmetijskih strojev iz Avstrije, Nemčije in Italije sem verjetno že prepoznal. Ali bi me prijavili za naslednjo pošiljko? Stroj bi spravila v katero izmed sosednjih občin, kjer se nimajo teh ugodnosti za nabavo kmetijskih strojev brez carine in se za dinarje povrhu.

Naša naročnica je tako ugotovila naših pet prvoaprilskih potegavščin, ni pa ugotovila še dveh nadaljnjih, in sicer »vesti« s prve strani pod naslovom »Končno vertikalna integracija v kmetijstvu« in pa aktualne sale pod naslovom »Končno uvelodeno enotno financiranje slovenskega na 5. strani.

Vertikalne integracije v kmetijstvu ptujske občine torej ni, pa tudi enotnega financiranja slovenske še žal ni. Reči je celo potrebno, da smo precej daleč od takšne rešitve teh vprašanj, čeprav bi po našem mnenju odpravili na ta način dva kompleksa težkih problemov v ptujski občini.

Uredništvo

najprej, da sveti proizvajalcev delovnih enot razpravljajo o njih ter ugotovijo prioritete red izvršitve. SPDE glinice je o tem sklepu omenjene komisije temeljito razpravljala in po precej dobri in temeljiti razpravi sklenil predlagati delavskemu svetu, da se vsem, ki so prosili za dotacije, ne odobri celoten znesek, ampak le 75 % od zaprosene vsote. Svoj sklep je SPDE podkrepil s tem, da se najhujše v fazi izvajanja gospodarske reforme in da morajo zato tudi vsa društva in organizacije prilagoditi svoje poslovanje razpoložljivim finančnim sredstvom.

Proizvodna vprašanja

Svet proizvajalcev delovne enote Aluminij je obravnaval poročilo vodstva delovne enote o poslovanju v minulim letu ter o nalogah v letošnjem letu. V obeh elektrifikacijah so proizvedli 32.400 ton aluminija, kar pomeni le 91,5 % saj je finančni plan predvideval 35.400 ton. Čeprav sodi med glavne vzroke manjše proizvodnje pomanjkanje električne energije, je svet ugotovil, da je del vzrokov treba iskati tudi v nevestnem delu posameznikov, nekaj pa tudi v kvalitetah surovin.

Delo sindikalnih podoborov

V minulim tednu so bile v delovni enoti glinice končane delovne konference sindikalne podružnice. Na njih so kritično ocenili dosedanje slabo delo sindikalnih podoborov in delno tudi podružnice ter sveta proizvajalcev delovne enote glinice. Zelo živahna je bila predvsem razprava o proizvodnji ter o notranjih medsebojnih odnosih in delitvi osebnih dohodkov ter o volitvah v samoupravne organe.

—mf—

VČASIH PREVEČ, DRUGIČ PREMALO VODE

Lanskoletne poplave Drave so poškodovale med drugim tudi asfaltirano cesto med Stojnci in med mostom na Borlu, kar se je pokazalo zlasti konec zime, ko je nakipel ta del ceste in postal neraven za ves tovorni in osebni promet.

Cestna zapora pri Turkovcih usmerja sedaj ves tovorni in osebni promet proti Borlu čez Stojnce in Muretnice, po makadamski cesti, mimo kmečkih hiš in hišic, ki stoji skoraj tik ob cesti na obeh straneh.

Večji promet skozi spodnje Stojnce in Muretnice sicer pomeni ožji stik z vrvežem v današnjem svetu, prinaša pa s seboj tudi svoje slabosti. Ko se valijo oblaki prahu skozi spodnje Stojnce in skozi Muretnice, pač ni nobenemu prebivalcu iz teh vasi, da bi prijarno gledal za avtomobilisti. Otroci se s ceste umikajo na dvorišča, kolesarji morajo s kolesa, da jih ne bi na ozki cesti, polni razmetane gramaže, zadelo pozilo in vrglo po tleh. Ta cesta ni bila grajena za tak prometni vrvež, kot ga danes prenaša, niti njena nosilnost ni preračunana na težke tone vagonov tovornjakov.

Ce je že tako, da mora nekaj časa ves promet skozi te dve vasi po makadamski cesti, potem bi bilo nujno večkratno skropljenje te ceste, kar bi vsaj nekoliko omililo prenašanje cestnega prahu v bližnja stanovanja. Ob bežnem pogledu takoj lahko ugotovimo, da je od prahu na oknih vse belo, celo po strehi, kaj je šela po stanovanjih? Okna morajo biti ves dan zaprta, saj prometu ni konca ne kraja. Zlasti ob nedeljah bi morala biti ta cesta mokra, ko je še več prometa kot med tednom in ko hodijo ljudje pogostje po tej cesti in pride vsakdo domov, kot da bi prišel iz mlina.

Mala delavnica s kvalitetnimi storitvami

(Nadaljevanje z 2. strani)

razno okrove in drugo, kar se je pač dalo vlti iz bron ali aluminija in drugih kovin.

Na vprašanja, v čem je posebnost njegovega dela, se je Jože Rojko nasmehnil in dejal: »Poskušam ugoditi ljudem z vsem, kar je le mogoče. Da dohijo, kar želijo in da so z izdelanim zadovoljni. Drugih posebnosti ni, kakor to, da zahteva livarna vso natančnost dela, zlasti tehnično zahtevnejši izdelki. Mogoče šteje kdo to za posebnost, da uporabljam specialni pesek, ker vsak pesek ni za to primeren.«

Razkazal je svojo delavnico, modele in izdelke za Tovarno avtopreme Ptuj in za druge naročnike, ki jih ne zmanjka. S pečjo tega dne ni delal, ter je bila topla še od prejšnjega dne. S pomočnikom sta ta dan čistila odlitke, ki jih je bilo potrebno pripraviti za odpravo.

ln na vprašanje, kako je z davčno obremenitvijo, je pojasnil, da zmaguje svoje obveznosti, čeprav šteje že nad 60 let. Delal bo, dokler ga bodo nosile noge in mu bo služilo zdravje ter bo imel naročila. Redni plačniki uslug so dragoceni. Brez njih ne bi mogel v redu plačevati obveznosti, nabavljati materiala in vse potrebno za redno poslovanje.

Jože Rojko ni pričakoval, da ga bo po »Tedniku« spoznal širši krog prebivalstva. Bil mu je nerodno, vendar se je končno vdal, ker je pač tudi livarstvo po svoje zanimivo.

V. J.

NA POLENŠAKU BI RADI IMELI 2. JULIJA KRAMARSKI SEJEM

Volilci z območja krajevnih skupnosti Polensak so predlagali občinski skupščini Ptuj, da bi uvedla za 2. julij vsako leto na Polensaku kramarski sejem. Tako bi se določilo o prodajanju raznih obrtniških izdelkov ob nedeljah in praznikih iz odloka iz 1964. leta za Polensak nekoliko razširilo, ker bi lahko imeli kramarski sejem na Polensaku tudi vsako leto 2. julija, ki ni vedno v nedeljo in praznik. Na ta dan imajo na Polensaku žegnane in pridejo prodajati svoje izdelke in razno blago trgovci in obrtniki iz raznih krajev. Glede na določilo omenjenega odloka bi bile ob 2. juliju na Polensaku vsako leto težave, ker prodaja obrtniških izdelkov in raznega blaga ne bi bila mogoča, oziroma prepovedana.

O tem so govorili prebivalci iz teh vasi tudi na zborih volivcev in mislijo, da bi moral biti njihov predlog o večkratnem skropjenju te ceste upoštevan. Kaj pomaga na eni strani zdravstvena preventiva, ko pa se tukaj v nasprotju s temi načeli izpostavlja cela vas nevarnosti zapravitve prostorov in pljuč.

Skropilni voz ptujske komunale verjetno ni namenjen samo zaščiti mestnih prebivalcev, temveč tudi prebivalcev s podeželja. Stojnci in Muretnici tudi niso tako daleč, da bi ne mogel večkrat na teden prihiteti po omejenih cesti tudi ta avtomobil z vodo. Po njem bi se ljudje vsaj za nekaj časa pomirili, ker jih prah ne bi neprestano vznemirjal.

I. K., Muretnici

NEIZKORIŠČENA WEE-KEND HIŠICA PRI TOMAŽU

Tomaž je prijazen kraj. Leži v severozahodnem območju občine Ormož. Ze pred leti so pričeli načrtno razvijati turizem v občini, zato je bila preurejena gostilna »Pri Micki« pri Tomažu in gostinsko podjetje je kupilo meekend hišico. Najprej so jo postavili poleg stolpa na Gomili v Slovenskih goricah, pozneje pa so jo preselili za gostilno pri Tomažu. Tam ni izkoriščena, čeprav bi lahko služila namenu kje drugje v občini. Koletio gostinskega podjetja je to meekend hišico kupil z namenom, da bi pospešil razvoj turizma v občini. Ni pa izbral najprimernejše turistične točke.

KDAJ BO ZGRAJENA CESTA NA DRAKŠL?

Hribovito naselje Drakšl se razprostira severozahodno od Velike Nedelje. Drakšl ima 31 hišnih števil in skoraj od vsake hiše je nekdo zaposlen v Ormožu, Ptuj, v Mariboru in drugod. Tamkajšnji prebivalci so skromni, prijazni in vsakomur radi ustrežejo. Radi pomagajo človeku v stiski, skrbno obdelujejo svojo zemljo in pridelejo, kar je v hribih mogoče. Njihova osnovna dejavnost je poljedelstvo, uspešno pa se ukvarjajo tudi z živinorejo in vinogradništvom. Tamkajšnji prebivalci imajo največ težav zaradi neurejenih cest.

Drakšl je oddaljen približno 1500 metrov od Velike Nedelje in v ta kraj ni prave ceste. Do kapele v Drakšlu je cesta, ki jo je pred leti razširilo in popravilo Gozdno gospodarstvo, od tam naprej pa ne. Razširiti bi bilo treba klanec in popraviti obstoječo cesto, ki za mo-

Ni dovolj samo imeti, če na drugi strani ne znamo izrabiti oseh možnosti. Morda bi bilo prap prepeljati meekend hišico s Tomaža v ormoško Mestno grabo, kjer bi lahko služila kot kiosk za prodajo suhih jedi in pijač ob pomembnejših športnih tekmovanjih in pri drugih srečanjih. Načelo naj obvelja, da je treba vse turistične kapacitete maksimalno izkoristiti.

A. H., Tomaž

MOJE ŽIVLJENJE V TUJINI

Pišem pismo vsem svojim rojakom, ki čitajo Tednik, da bi se prepričali o življenju svojih rojakov v tujini, ki živijo daleč od rodne pokrajine. Vsi mi na tujem obujamo spomine na svojo domovino, ki jo ljubimo, čeprav je daleč od nas.

Hodil sem po Avstriji, sedaj pa hodim po Kanadi in sem doživel mnogo lepega, pa tudi dovolj slabega. Najlepsi dan je v tujini tisti, ko prejmeš zasluzek, slabega pa je vsak dan zadosti. Ob teh vsakdanjih slabostih se spomniš svoje domovine.

Tu imamo sicer vse, kar si želimo, vendar nimamo tega, česar si najbolj želimo. Tega si tudi ni mogoče kupiti: to je prijateljstvo z vrstniki svojega rodu, ki živijo v krajih, kjer sem se rodil — ne daleč od Ptuja, kjer si vsakdo lahko ogleda moj dom in hodite nekateri celo večkrat na dan mimo njega.

Vsak izmed mojih vrstnikov v domovini lahko obišče svoje starše, če že ne živi poleg njih, jaz pa sem tako daleč od njih.

Rudi Cafuta, iz Pohorja pri Ptuj, sedaj v Montrealu v Kanadi

torna vozila sploh ni prevozna. Najbolje bi bilo klanec razširiti s buldozerjem, tamkajšnji prebivalci pa bodo opravili delo pri popravilu ceste prostovoljno. Sami ne morejo rešiti tega problema, saj je naselje premalo in živi v tem kraju le malo ljudi.

Kaj meni o vsem tem krajevna skupnost Velika Nedelja, ki je pred kratkim, to se sliši, sprejela drugačen sklep. Odločila se je popraviti približno 2000 metrov dolgo (trgoviški klanec) cesto, ki pelje skozi gozd na Drakšl. Ta cesta je skoraj vedno blatna in bo za popravilo in gramoziranje treba vložiti najmanj trikrat več sredstev, kot za popravilo ceste Velika Nedelja — Drakšl.

Mislím, da je tak sklep krajevene skupnosti neupravičen in v škodo plačevalcev krajevnega prispevka.

M. V., Drakšl

Foto zapisek

IZROČITEV ODLIKOVANJ

Pred kratkim je predsednik občine Ormož Franc Novak izročil odlikovanja predsednika republike ob 20. obletnici osvoboditve 33 najzaslužnejšim družbeno političnim delavcem in nekaterim prizadevnim občanom, zaposlenim v delovnih organizacijah.

Na sliki: podelitev odlikovanja političnemu sekretarju Občinskega komiteja ZK Ormož Dragu Pintariču, ki je prejel red zasluga za narod s srebrno zvezdo.

R. D.

V ptujski bolnišnici in hiralnici 1918. leta

244 postej

V času med letom 1376, ko je v določilih mestnega statuta Ptuja omenjen ptujski »špital«, pa do 1918. leta se je razvila ptujska bolnišnica v javno bolnišnico z istimi prostori, kot jih je imela prej Splošna deželna bolnišnica v Ptuj.

V njej je bilo prostora za 110 bolniških postelj, in sicer 45 v kirurškem, 45 v internem in 20 v infekcijskem oddelku. V hiralnici je bilo 154 postelj in je bila pod upravo bolnišnice.

Poučne in znanstvene knjige v oddelku

študijske knjižnice:

JEZIKOVNI POGOVORI

Knjižnica prinaša gradivo oddaje Jezikovni pogovori ljubljanske radijske postaje. Delo je zelo aktualno ravno v našem času, ko na splošno peša skrb za pravilno in lepo slovensko besedo. Pazljivega bralca bo prav gotovo opozorilo in tudi spodbudilo k bolj kultiviranemu, jasnejšemu, smiselnejšemu in pravilnemu govorjenju ter pisanju materinske. Publikacija toplo priporočamo mladini, predvsem dijakom ter vsem kulturnim in javnim delavcem.

Anton Grad: Slovensko-angleški slovar.

Jože Munda: Bibliografija izdaj Državne založbe Slovenije 1945—1965.

Vojoslav Molč: Umetnost južnih Slovanov.

V tej monumentalni izdaji Slovenske Matic je naš znanstveni in umetniški zgodovinar Vojoslav Molč prikazal sliko umetnosti južnih Slovanov v razdobju stoletij in novjših časov. Znanstveno pomembna in zanimiva pisana publikacija z bogatimi slikovnimi materialom bo prav gotovo zadovoljila predvsem zahtevnejšega bralca.

Avguštin Lah: Ljubljansko barje. Problemi urejevanja in gospodarskega izkoriščanja v obdobju 1945—1961.

Avtor obravnava v svojem delu prirodne osnove za kmetijsko izkoriščanje Barja, kmetijsko in gozdno gospodarstvo, melioracijo in družbeno geografsko podoben razmer na Barju. Tekst dopolnjujejo številne ilustracije in povzetek v angleščini. Delo je izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Leon Kocjan: Tuberkuloza domačih živali.

Tudi to delo je izšlo pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti. Zanimivo izdajo priporočamo predvsem kmetijskim in veterinarskim strokovnjakom.

Vstaja jugoslovanskih narodov 1941.

Delo je izšlo kot skrajšana slovenska izdaja istoimenskega zbornika, ki je izhajal pri založbi Vojno delo v Beogradu v letih 1962—1965. Našo izdajo sta pripravila Milan Apih in Vladimir Kavčič. Ima predvsem dokumentarni pomen in ustvarja pred očmi bralca veličastno in pretresljivo sliko rojstva naše revolucije.

Koncertni nastop mladih violinistk

Vsako leto v pomladnem času nas vabijo lepaki h koncertnim nastopom učencev glasbene šole. Prvi tak koncertni nastop je bil letos v ponedeljek, 4. aprila 1966, v dvorani glasbene šole. Nastopile so nekatere violinistke iz razreda profesorja Maksimilijana Skalarja.

Rad poslušam muziciranje, prav posebno pa še instrumentalno igro mladih ljudi. Nekaj svečanega občutim ob nastopih mladih, saj nas lahko tak večer vsaj za trenutke odmakne od vsakodnevnega hrupnega dogajanja in nas popelje v subtilnejši, intimnejši in bolj čustveni svet, v svet zvokov in ritmov. Ob vsem tem pa je še posebno zanimivo opazovati, kako se posamezniki vživljajo v muziciranje, vključujejo v tok glasbenega reproduciranja in kako uveljavljajo svoje porajajoče se temperamentne.

Mala Monika Skalar (3. r.) nas je znova presenetila, saj je podajala skladbe z izredno zrelostjo. Tehniko njene igre bi prisodil morda do tri leta starejšemu dobremu violinistu. Z zrelim občutkom je zaigrala Ljulljevi skladbi Gavota in Museta, Hirslerjevo Uspavanko in Haydnovo Rondo ungarese. V tej deklici se poraja velik glasbeni talent.

Druga zvezdica na tem večeru je bila Vita Gregorc (4. r.), ki je zaigrala z izredno muzikalnostjo in še z večjim temperamentom Allegro iz Vivaldijevega Koncerta v G-duru in Tarentello Franca Drdla. Violinistki se pozna, da ji stojita ob strani kar dva pedagoga. Deklica je vsekakor nadarjena in se bo ob taki trdni opori prav gotovo razvila v odlično violinistko.

Darinka Skalarjeva (5. r.) je igrala za svojo stopnjo vsebinsko zahteven program. Njena starostna razvojna doba se manifestira v aдекватnem načinu igre; bolj se posveča natančnemu doživljanju in ji ni mnogo do zunanjih efektov. Škerjančevo Melodijo je igrala z občutkom in tudi vse tri stavke Fibichove Sonate je podala v poglobljeni igri.

Majda Gunžer (7. r.) je v Allegro iz Mozartovega koncerta v D-duru zopet pokazala svoj simpatični temperament, ki ga poznamo že s prejšnjih nastopov. V njeni igri in vsebinskem podajanju opazamo stalen napredek.

Solistične nastope učenek je zelo lepo in pozorno spremljala pianistka prof. Nena Hohnjec iz Maribora.

Na koncu je izvedel kvartet violinistk (Majda Gunžer — 1. violina, Viktorija Bargil — 2. violina, Darinka Skalar — 3. violina in Breda Opara — 4. violina) ob klavirski spremljavi Brede Hribernik Telemannov Koncert v G-duru za 4 violine in klavir. Tudi to točko sporeda so violinistke lepo zaigrale.

Tako lahko ob koncu še samo rečem, daje večer zelo uspel. Pokazal nam je mnogo obetajoč naraščaj violinistk, ki se razvijajo pod vodstvom odličnega violiniskega pedagoga prof. Maksimilijana Skalarja. Le v enem oziru nas večer ni mogel zadovoljiti; vprašujemo se, ali je tudi že v vrstah violinistov nastopila feminizacija. Menim, da bo moral posvetiti pedagoški zbor glasbene šole več skrbi vključevanju otrok v violinisti razred, saj je violina še vedno v resni glasbi vodilno glasbilo, tako v solističnem kakor v množičnem muziciranju. Velika škoda bi bila, ako v ta razred ne bi uvrščali tudi več glasbeno nadarjenih učencev.

Drago Hasl

POSEBNA METODA

— Ivanček, ali je mogoče, da si ti naučil papigo prekleinjati?
— Nisem, jaz sem ji samo rekel, česa ne sme govoriti!

PROBLEMI VARSTVA PRI DELU NA DNEVNEM REDU

Z namenom, da se temeljito preučijo problemi varstva pri delu in odgovornost za zdravje

zaposlenih, je predsedstvo občinskega sindikalnega sveta sklenilo sklicati V. redni in širjeni plenarni občinskega dikalnega sveta Ptuj, ki s soboto, 23. aprila 1966. Na plenarju so povabljeni vsi direktorji lovnih organizacij.

JAVNI NASTOPI UCENCEV GLASBENE SOLE PTUJ

Uspelemu koncertnemu nastopu mladih violinistk bo sledil poslovilni koncertni večer petih maturantov ptujske gimnazije: Brede Hribernik, Božene Rudolf, Zorke Majcen, Crtomira Stropnika in Mirana Antauerja, ki so bili ves čas svojega šolanja v Ptuj tudi redni učenci glasbene šole.

Poslovilni večer bo v torek, 12. 4. 1966, ob 14. uri v dvorani glasbene šole.

Temu koncertu bodo sledili še trije javni nastopi v dneh 13., 14. in 15. aprila, vselej ob 19. uri, prav tako v dvorani glasbene šole. Na teh nastopih bodo igrali učenci vseh oddelkov od najnižjih do najvišjih letnikov. Pester program bodo zaključile skupine, bodisi šolski orkester ali pevski zbori.

Vstopnice dobite v pisarni glasbene šole.

Vljudno vabljeni!

Gasilski stolp v Savcih razjeda zob časa

Gasilsko društvo Savci je zgradilo pred leti gasilski stolp. Tamkajšnji gasilci so prizadevali, saj so s prirejanjem veselice, zabav in zbiranjem sredstev zbrali toliko denarja, da so kupili opeko in apno, gasilski stolp pa so zgradili s prostovoljnimi deli. Stolp je že več let v surovem stanju in ga je pričel razjedati zob časa. Gasilsko društvo nima sredstev za dokončno ureditev načete investicije, krajevna skupnost Tomaž pa za te namene nima sredstev. V stolp bi bilo treba vstaviti okna, vrata, ometati notranjost in zunanost in ga za potrebe gasilcev ustrezno opremiti.

Tamkajšnji prebivalci so pripravljeni opraviti skoraj vsa

nadaljnja dela s prostovoljnimi deli, ustrezna sredstva pa naj primaknili Krajevna skupnost Tomaž in Občinska gasilska zveza Ormož. Načete investicije je treba dovesti do konca, tem preprečiti uničevanje sedanjih vlaganj. Za dokončanje gasilskega stolpa notranjosti doma bi bilo treba vložiti le približno 600.000 starih dinarjev za material, vsa dela v zvezi s njim in urejevanjem gasilskega doma pa bi tamkajšnji prebivalci opravili s prostovoljnimi deli. Inicijativno tamkajšnji prebivalci je treba finančno in moralno podpreti ter problem gasilskega doma v Savcih.

Gasilski dom v Savcih

PIONIRSKA TRIBUNA

Jutro v naši vasi

Ko se zdani, se začne tudi naša vas prebujati. Na drevesih žvrogle ptice. Po cestah pričnejo voziti avtomobili, mopedi, kolesa in ostala vozila. Kmetje opravljajo pri živini. Nekateri zaprejo konje ali vole ter se odpeljejo po opravkih. Trgovina in gostilna odpreta svoja lokala. Tudi jaz se zbudim prebudim, ker vstane moja sestra Majda, ki se odpelje s prvim avtobusom že ob pol šestih zjutraj v Dornavo v šolo. Pri nas nimamo popolne osemletke. Ko mamica prebudi mojo sestro, se prebudim tudi jaz. Toda zelo vesel sem, ko pomislim na to, da imam pouk šole ob enih popoldne. Kmalu pa postane moja misel na šolo v prihodnjem šolskem letu grenka, ko bom moral tudi jaz tako zgodaj vstati in se voziti z avtobusom v Dornavo. Torej bo podobna usoda doletela tudi mene. Zaradi tega se moje spanje včasih podaljša za nekaj minut. Ko vstanem, se umijem, preoblečem ter odhitim v šolo, kjer tudi stanujem. Ker stoji naša šola oziroma moj dom na najvišji točki na Polensaku, imam do šole lep razgled po celi vasi in na bližnjo in daljno okolico. Z našega hrička, kjer stoji

šola, lahko vidim ptujski grad in tovarno glinice in aluminija v Kidričevem.

Z našega hrička zelo rad opazujem vsako jutro življenje v naši vasi, ki postane proti popoldnevu, ko prihajajo otroci v šolo, pravo mravljišče.

Erni Blažič, 5. b. razred osn. šole Polensak

Naša vas

Naša vas se imenuje Sela. Vas Sela je lepa, leži ob vznožju Haloz. V naši vasi imamo šolo, trgovino, cerkev in gostilno. Imamo tudi gasilski dom, v katerem imamo lepo urejen vaški klub.

Skozi vas vodi cesta, ki pelje v Doleno. Za vasjo Sela teče reka Polskava. Poleti je dosti kopalcev, ki se pridejo kopati iz okolice. V naši vasi imamo tudi veliko polje ob Polskavi. Tam se kopamo in igramo. Tudi na šolo ne smem pozabiti. Obiskujem 2. razred. Tovarišice imam zelo rada. Najbolj jo imam rada, ko me postavi za učiteljico. Moja mama hodi v službo, zato moram jaz doma pomagati pri delu.

Malo prostega časa si privoščim tudi za igranje s prijatelji. Tamara in Anico.

Na svojo rojstno vas bom vedno ponosna.

Majda Pal, učenka 2. razreda osnovne šole Sela

Moj dom

Stanujem v majhni vasi Njiverce. Hišico imamo na koncu vasi.

Zelo sem vesela, da imamo svoj dom. Vsak dan ga urejujem. Če pogledam skozi okno ali pa stopim na dvorišče, vidim vse naokoli zelene travnike in majhne kmetije. Imamo prostorno hišo. V hiši stanujemo štirje: mamica, atek, brat in jaz. Vsi imamo dovolj prostora in tudi naš muček. Mucka imam zelo rada, ne smem pa pozabiti na našega kužeka, ki mu je ime Tarzan. Pred hišo imamo velik vrt. Vsi štirje skrbimo, da je v redu in da na njem zraste dosti zelenjave. Ker imamo veliko dvorišče, redimo tudi kokoši. Pred nekaj dnevi sem si prinesla od sosedovih zajčkov.

Zelo bi želela, da nikoli ne bi izgubila doma in da bi živela tako kot zdaj, ne pa tako, kot živijo sedaj ljudje v Vietnamu ali v nekaterih afriških deželah.

Toplak Biserica - 5. c. čl. dop. — nov. krožka Kidričevo

Odlomki iz življenja heroja

III.

Ko spet objavljamo nadaljevanje odlomkov iz življenja narodnega heroja Dušana Kvedra-Tomaža, praznujemo 9. aprila 51. letnico njegovega rojstva z velikim obžalovanjem, da ga ni več med nami. Napišemo lahko le besede njemu v spomin in slavo.

V prvi in drugi objavi smo spremljali Dušana Kvedra in njegovega sodelavca Ivana Bratka na dijaškem počitniškem potovanju leta 1932 po Avstriji, Nemčiji in Švici. Popotne vtise smo povzeli iz članka Ivana Bratka v ptujskem gimnazijemskem listu RAST v šolskem letu 1932/33. Danes nadaljujemo z njuno potjo po Švici, ko sta prelazila Grosser-Scheidegg prišla v dolino in se spet napotila v planine.

»18. julija 1932 sedita Dušan in Ivan ob planšarju na planini. Pod njima so pašniki, kjer se pasejo krave, ki zvončikajo z velikimi zvonci. Niže so tili smrekovi gozdovi. Se dalje so planine, megla, daljave. Planšar trobi v dolgo cev. Glasovi se razlegajo daleč naokoli.

Popravek tiskarske napake iz prejšnje številke: V prvem odstavku odlomkov je prav... DO DVAJSETEGA (in ne dvajsetega).

Odtod hitita dalje do Kleiner-Scheidegga na planoti s hoteli, z zdravilišči. Do gore Jungfrau pelje zobčasta električna železnica v višino 3800 metrov. Vožnja je predraga, da bi zmogla z železnico navzgor. Osamljena stojita na postaji, ko dva vagona turistov odpeljejo proti vrhu. Prizadeta nadaljujeta pot.

Na levi kipi v nebo Jungfrau, ogromna planina, zasnežena med sivimi škrlatnimi, zavita v meglo, hiteče na zahod. Ob vznožju gore so temne, visoke in ravne stene. Po njih padajo slapovi. Pot se spušča v serpentinah v Lauterbrunnen sredi koritaste doline. Davno se je tu plazil ledenik, trl, drobil kamnenje, grizel zemljo.

Gorske poti je konec. Spet sta na cesti. Mimo njiju vrvi avtomobili. Ob straneh vabijo hoteli. Stoji se po ovčicah, gorskih meglicah, kočicah s senomi. Asfaltna cesta pelje v Bern.

Tu je Ivan, Dušanov sopotnik, končal opis njune poti, ki sta jo še nadaljevala. Popotne vtise z naslovom ZEMLJE IN OBRAZI smo skoraj v celoti objavili.

V OSMI GIMNAZIJI

Po počitniškem potovanju od začetka junija pa skoraj do konca počitnic leta 1932 sta se znašla Dušan in Ivan spet v klopi ptujske gimnazije. Vpisala sta se v osmi razred. V življenjepisu Dušana Kvedra čitamo o tem letu:

»Na osnovi študija prve marksistične literature, ki nam je tedaj prišla v roke, sem se odločil stopiti v Komunistično partijo. Prečital sem Engelsovo razpravo Razvoj socializma od utopije do znanosti in Marksov Komunistični manifest. Tedaj sem navezal tudi prve stike z delavskim razredom in spoznal potrebo, sodelovati v razrednem boju. Naša družina je bila vzorna malo-meščanska družina, v kateri smo se dobro razumeli. Po mojem vstopu v Partijo so doma simpatizirali s politiko Partije. Vendar je oče ostal v bistvu politični liberalec in svetovnonazorsko idealist. V Partijo me je sprejel aprila 1933 železniški delavec Ivan Spolenjak iz Ptuj.

Vstop Dušana Kvedra in Ivana Bratka ter še nekatere njihuni tovarišev na ptujski gimnaziji v Komunistično partijo ni bil nenaden. Že nekaj let so se politično razgledovali, so se dvignjeni iz ravnodušnosti do družbenih in političnih vprašanj zanimali za dogodke doma in v svetu.

Močno so v Dušanu in njegovih prijateljih Ivanu Bratku, Ivanu Potrču, Francu Čučku, Tonetu Znidariču, Mirku Centrihu in še nekaterim odjeknila predavanja suplente Marje Boršnikove, ki je učila slovenščino. Na ptujsko gimnazijo je prišla januarja 1930. Dušana je poučevala v petem razredu

gimnazije. Dijake je seznanjala s socialnimi vplivi na literaturo v 19. stoletju, o delavskem gibanju. Pripovedovala jim je o hudih življenjskih pogojih nekaterih slovenskih literatov. Iz njenih predavanj je vela globlino njene osebnosti in širina njenega znanja. V njej so čutili, da ni človek, ki se uklanja tedanjemu političnemu režimu Jugoslovanske nacionalne stranke. Bila je svobodnega duha, mlada, polna načrtov, le za desetletje starejša od fantov in deklet, ki jih je učila. Redki so bili taki profesorji-vzgojitelji, po večini so bili le profesorji-učitelji. Naloga, ki jih je dajala, so postavljale dijake pred etična in socialna vprašanja. Med temi je bila šolska naloga »Vsak človek, tudi najsiromašnejši, ima v hiši svojega življenja posebno kamrico«. Opozorila jih je na globino tega naslova, citata iz Cankarjevega dela. Pred dijaki so ležali šolski zvezki, zazrli so se v naslov naloge, napisan na šolski tabli. Zamislili so se in pisali o človeku, o skrivnostih njegovega srca, o njegovih globini, ki jo imajo tudi siromaki. Ali ni srce siromaka — globlje, srce ponižanih in razžaljenih, kjer je globoko v kamrici zapisano gorje.

Marja Boršnikova je svoje dijake opozorila na literarna dela velikih socialnih piscev. Take knjige so imeli predvsem v knjižnici delavskega prosvetnega društva Svoboda,

ki je imela svoj sedež v posebni sobi gostilne Slon, nasproti Narodnega doma v Ptuj. Iz velike knjižne omare je izposojal knjižničar nekajkrat na teden knjige delavcem, vajencem in novim odjemalcem iz ptujske gimnazije — Dušanu Kvedru, Ivanu Bratku, Ivanu Potrču, Mirku Centrihu, Rudiju Ilcu in Tonetu Znidariču. V Dušanu in njegovih tovariših je rasla želja, pomagati delavskemu razredu v njegovem boju za lepše življenje, da bi se uprli vsem krivicam.

V začetku šolskega leta 1931/32 je prišel na ptujsko gimnazijo profesor dr. Franjo Zgeč, Boršnikova pa je odšla konec marca 1930. Njen vpliv je bil zelo pomemben, čeprav je učila dijake komaj tri mesece. Profesor Zgeč je bil v vzgojnem pomenu njen naslednik. Predaval je filozofijo. Dušan je hodil tedaj v sedmi razred gimnazije. Zgeč je navezal nanj in na njegove prijatelje tudi osebne stike. Tega leta je Dušan spoznal še komunističnega Cehnarja, ki je bil bolan in priklenjen na posteljo. Zapustiti je moral knjigovodsko delo v trgovskem podjetju zaradi svoje bolezni. Doma v Trubarjevi ulici je veliko čital in svoje znanje prenašal na obiskovalce, ki so mu poleg knjig krajšali čas. Med obiskovalci je bil tudi Dušan in njegovi gimnazijski prijatelji.

Ze v šolskem letu 1931/32 je literarno nadarjen dijak,

Ivan Bratko, ustanovil na ptujski gimnaziji literarno društvo Oton Zupančič in povabil k sodelovanju dijake, ki so se odlikovali v pisanju in tiste, ki so se zanimali za dramatik. V krog dramske skupine društva so pristopili še sodelavci izven gimnazije.

Ze v začetku šolskega leta v osmi gimnaziji je Bratko pripravil vse potrebno za vaje Cankarjeve drame Hlapci, nato je razdelil napisane vloge in vodil vaje. Predstavo so uprizorili 13. decembra 1932 v ptujskem gledališču.

V jeseni leta 1932 je izdalo društvo Oton Zupančič prvi izvod glasila RAST na 77 tiskanih straneh v velikosti 23 x 31 cm. Ovojna stran je bila iz rjavega ovojnega papirja in je pojasnjevala, da je to številka 1/2, II. leta — 1932/33 — oktober-november. V zvezku so priobčili literarne prispevke Ivan Bratko, Ivan Potrč, Anton Znidarič, Milica Kocmut, Stanislav Brečko, Tatjana Čuček, Helena Požlep in Jože Drofenik.

V listu so natisnili tudi dve risbi: Trlje kralji in V pristanišču. Prvo je narisal dijak Maks Jeza.

List so tiskali dijaki Dušan Kveder, Mirko Centrih in Franc Čuček.

V. R.
(Dalje prihodnjič)

Divjaški napad dveh pijancev

Zločin, ki se je zgodil v nedeljo, 3. aprila 1966, zvečer pri Leskovcu v Haložah in je zahteval mlado življenje Karla Cafuta iz Belavškega, ni izval ogorčenja haloškega prebivalstva samo zaradi tega primera, temveč zaradi vseh grobosti, ki se dogajajo v tem delu Halož največ zaradi pijanosti in vsega, kar prinaša škodo mirnim ljudem, od manjših žalitev in ogrožanja, pa vse do smrtnih primerov. Vzgoja v družini in v šoli povsod ni dovolj, ker kvari nekatere škodljivi za dobrosovestnost in alkoholnimi pijanci, več pri družinah kot v postilnah, ker je pač navada postojati ljudi vsaj s pijačo, če je to potreben ali ne.

Mladi Karl Cafuta iz Skorišnjaka je moral v grob, Janez Milošič in Jakob Emeršič v ptujsko bolnišnico, napadalca Vinko Toplak in Slavko Drevenšek iz Vel. Varnice pa v preiskovalni zapor. Janez Milošič iz Belavške se je po obravnavi vbojne rane na koži in na glavi, roki in hrbtu kot samooskrbovanec hitro vrnil domov iz bolnišnice, Jakob Emeršič iz Skorišnjaka 33 pa je še v ptujski bolnišnici z zaščitnimi velikimi vrezninami na glavi, na levi strani pleč in nogi. Najbolj je bil prizadet pokojni Karl Cafuta iz Skorišnjaka, ki je zaradi poškodb in izkrvavitve podlegel.

Napadalca Toplak in Drevenšek ter prizadeti Cafuta, Emeršič in Milošič so se med seboj poznali, saj niso daleč drug od drugega doma. V nedeljo, 3. 4. 1966, zvečer po 19. uri nihče ni mogel pomisliti na to, kaj se bo zgodilo na cesti pri Leskovcu. Prva sta naletela na napadalca Jakob Emeršič in Janez Mlakar. Napadalca sta se pripeljala po testu s kolesi, aubiksala in stopila pred Emeršičem s koles. Ko je Jakob Emeršič zagledal v Toplakovi roki nož, je začel bežati. Toplak je odvrnil kolo in zbežal za njim. Ko ga je prvič dohitel in ko se je Emeršič ozrl, ga je Toplak vrezal v obraz, ko pa ga je dohitel drugič, ga je še z nožem hudo poškodoval po hrbtu in po nogi. Ko je Emeršič padel, je bežal Toplak nazaj h kolesu in

se odpeljal dalje. Med tem časom je lovil Drevenšek Janeza Mlakarja, ki pa ga ni dohitel. Emeršiča sta pobrala Janez in Nežka Mlakar iz Skorišnjaka, Viktor Mlakar pa se je pobrigal za rešilni avto.

Skoraj enako kot z Emeršičem se je potem zgodilo še z Milošičem in s pokojnim Cafutom. Kaj vse je v napadu storil Toplak in kaj Drevenšek, bo potrdila preiskava.

Po mnenju dr. Iva Gaberske, specializanta v kirurškem oddelku ptujske bolnišnice, za prežvela poškodovanca ni nevarnosti za hujše posledice, ker sta bila poškodovana na površini in se tudi Jakobu Emeršiču rane normalno celijo.

Z najbolj prizadeto družino Cafuta iz Skorišnjaka sočustvuje

vsja okolica, saj je izgubila izmed svojih 5 otrok večjega sina, mirnega fanta, ki je moral tako mlad v prerani grob. Vsi želijo, da bi tudi Jakob Emeršič, eden izmed 11 otrok Emeršičeve družine, kmalu okreval, enako pa tudi Janez Milošič. Za napadalca Toplaka in Drevenška je malo lepih besed zaradi njune podivjanosti, za katero ni mogoče najti opravičila.

Prvoobtoženi v tem žalostnem in obsojanju vrednem dogodku je poleg Toplaka in Drevenška zopet alkohol, ki pomaga delu prebivalstva iz Halož do skromnega kruha, mnogim pa do nesreč, ki si podajajo roko in je težko reči, kdaj se jih bodo Haloze rešile.

V. J.

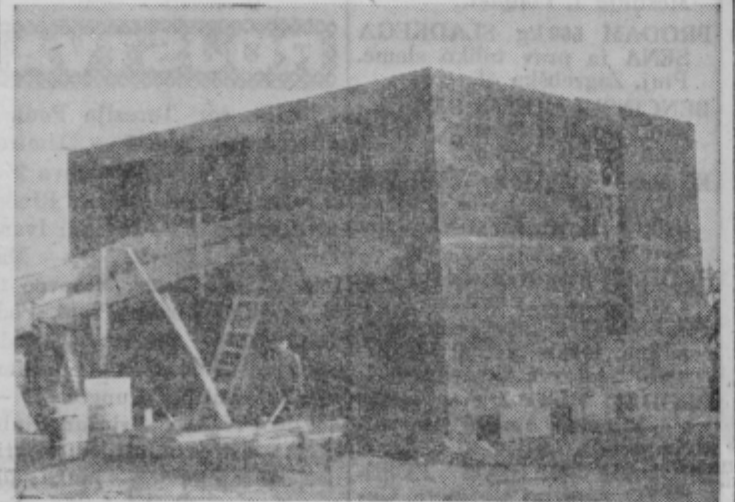
Na Runču gradijo dvojček

Osnovna šola Runeč je znana kot »visoka šola«. Zgrajena je bila v 19. stoletju na najvišjem hribu na Runču. Okrog šole se razprostirajo blaga pobočja Slovenskih gor, zasajena z vinsko trto in sadonosniki, severna pobočja pa so predvsem poraščena z gozdovi in pašniki.

Tamkajšnji učitelji so se ukvarjali vrsto let s stanovanjskimi problemi in bodo rešeni letos z zgraditvijo dvojčkov na Runču. Doslej so stanovali učitelji v zidanicih. Prijazen kraj Runeč nas z zidanicami in nekaterimi skromnimi domačijami spominja na preteklost.

Učiteljski blok na Runču bo služil namenu že ob pričetku novega šolskega leta.

D. R.

Gradnja dvojčka na Runču

Nova obtožba tobaka

Prisotnost radioaktivnega elementa polonija v dimu tobaka odvaja nikotin in benzopiren v ozadje. Do tega sklepa sta prišla znanstvenika harvardskega medicinskega centra Edward T. Redford in Vilma P. Hant. Tako je sojenje tobaku obnovljeno. Pravzaprav znanstveniki niso nikdar mislili, da je to sojenje končano, kakor niso nikdar kadičili zavzemali do tega vprašanja naklonilnega stališča. Sedaj pa postaja zadeva dramatična. To niso navadne obtožbe, kakor jih poznamo iz preteklosti, ker so v zadnjem času nepričakovano odkrile lastnosti tobačnega dima. Celo življenje, pravijo učenjaki, eksplodiramo v naših stanovanjih, v avtomobilih in v pisarnah smrtonosne »polonijeve bombe«. Polonijeve bombe imenujejo cigarete, dim, ki vsebuje znatne količine polonija — elementa, ki ga je odkrila Marija Curie-Skłodowska 1898. leta.

Polonij 210, ki nastaja pri izgoritvi cigarete, izžareva alfa delce. Človek, ki pokadi dve štakli cigarete, se izpostavi dozi žarkov 36 rad (rad je doza obsevanja, določena z mednarodnim sporazumom o žarčenju). Vendar to ni vse. S tem v zvezi niso upoštevani beta delci, ki jih izžareva radioaktivni svinec 210 in bismut 210, ki se tudi nahajajo v dimu tobaka, kakor tudi izotop polonija, ki nastaja v svinčevem okuženih pljučih. Če upoštevamo to vse skupaj, ugotovimo, da je organizem človeka, ki pokadi dnevno 2 štakli cigarete izpostavljen žarčenju 100 rad, kar pa popolnoma zadostuje za povzročitev raka na pljučih ali na drugih organih. Po Redfordu in Hantovi dosežejočasne koncentracije tudi po nekaj sto rad.

Znano je, da je polonij eden najbolj redkih radioaktivnih ele-

mentov. Nahaja se v malih količinah v vseh zelenih rastlinah: v solati, cvetači, kakor tudi v listju tobaka. Vendar zatrjujejo ameriški učenjaki, polonij v solati ali v cvetači, v krompirju ali v drugi zelenjavi ne škoduje, ker se skozi prebavni trakt hitro umakne iz organizma, medtem ko ostaja polonij iz tobakovega dima dolgo časa v njem.

Pri analizi dima različnih cigaret brez filtra so ugotovili, da je v njem več kot 80 odstotkov polonija, kolikor ga vsebuje tobak. Ker je doba njegovega razpadanja enaka 138 dnev, ima polonij dosti časa povečati svojo koncentracijo na sluznici bronhijev.

Znanstveniki so preiskali bronhije umrlih kadilcev in nekadilcev ter ugotovili, da je bila količina polonija na bronhijskih kadilcev 7-krat večja. Vendar, od kod polonij pri nekadilcih? Od solate? Od dima tujih cigaret? To vprašanje je treba še rešiti.

Spomnimo se, da je švedski zdravnik, ki je obduciral pse, ugotovil, da so imeli psi, katerih lastniki so bili kadilci, raka na pljučih. Vzrok nastanka raka doslej še ni znan, zato sta se Redford in Hantova zavarovala z domnevo, da izžira raka na pljučih koncentracija polonija na bronhijskih.

Kakor je znano, sta medicina in statistika že prešli stopnjo navadnih ugotovitev odvisnosti med določenimi boleznimi in kajenjem. Seveda še ni popolnoma jasno vzročno sorazmerje med tobakom in spremembami epitelijskega na bronhijskih kadilcev.

Kot že rečeno, je doba razpadanja polonija 210 enaka 138 dnev. Pomeni torej, da bi zmanjšali radioaktivnost, bi morali hraniti tobak v skladišču nekaj dni več kakor je navedena doba. Navadno sicer traja celoten postopek od trgatve tobačnih listov, fermentacije, izdelave cigaret itd. približno toliko časa.

Polonij pa kljub temu ostane sumljiv, ker je še nejasna vloga radioaktivnega svinca, ki je surovina polonija 210 in produkt razkrajanja radija 226.

Pravzaprav, v kakšni meri se povečuje količina polonija v organizmu? Doba njegovega polrazpada je 22 let, pri čemer se v začetku pretvarja v radioaktivni bismut 210, ki potem tvori polonij 210. Redford in Hantova sta ugotovila, da je čas, potreben za kopičenje škodljive količine polonija v organizmu, 25 let. Z drugimi besedami, da svinec ni najvažnejši škodljiv element?

Če bi hoteli imeti tobak v skladišču 25 let, bi to povzročilo nedvomno velike težave. Polnoma jasno je, da je glavna nevarnost v radioaktivnosti tobačnega dima. Možno je, da se bodo v kratkem času pojavila natančna pojasnila in bo tedaj prav gotovo potrebne precej brezvestnosti, če bi hoteli trditi o navadni sluzi.

Tudi pri pojavih pogostega raka kože radiologov ni mogoče govoriti o slučajnostih. Pred nekaj meseci je posebna strokovna komisija, ki je delala 2 leti po nalogu ministrstva za zdravstvo ZDA, objavila natančno poročilo o učniku tobaka na organizem. Predsednik komisije je bil dr. Luter Terri. Poročilo je pozivalo vlado, naj nemudoma obvesti 79 milijonov ameriških kadilcev o nevarnosti, ki izžira iz direktne povezanosti med kajenjem in rakom pljuč.

Možnost razvoja raka se povečuje sorazmerno s številom vsak dan pokajenih cigaret. Zbrani podatki govorijo tudi, da lahko povzroči tobačni dim tudi raka grla. Poročilo komisije dr. Terrija trdi, da je tobačni dim, ne pa pokvarjenost zraka, najvažnejši vzrok kroničnih bronhitisov.

Na enem izmed zadnjih nastopov je dr. Terri izrazil mišljenje, da je izdelava takomenovanih čistih cigaret, to je cigaret brez kancerogenih snovi, brezpomembna. Poljubno rastlinsko tkivo — je izjavil — proizvajala kancerogene snovi, če ga zažgemo, kot

tobak v cigareti. Celo cigarete, ki so napolnjene z listjem špinata, izločajo pri zgorevanju benzopiren.

Še pred tem so bili objavljeni v ZDA rezultati preiskovanja profesorja Hemmonda, ki so tudi potrdili direktno povezavo med kajenjem in smrtno zaradi raka na pljučih. Po objavi teh rezultatov je začel tisk protinapad. Pisali so, da povzročila raka na pljučih slab mestni zrak, da zaradi filtri največji del tobačnega smole, da je mnogo kadilcev, ki mirno živijo do visoke starosti in da je mogoče s statistiko vse dokazati. Trdili so, da ne glede na trditve zdravnikov poraba tobaka v svetovnem merilu narašča in da v tem pogledu nič ne pomaga propaganda proti tobaku, da bi bil poskus prepovedi tobaka napad na osebno svobodo in da je treba le čakati na to, da se bo pojavilo zdravilo proti raku. Vendar je imelo vse to le en namen — zagotoviti milijarde, ki prihajajo iz prodaje tobaka.

»Filter cigaret ne more zadržati atomov polonija, ki se nahajajo v tobaku,« trdi dr. Redford. Isto lahko trdimo za atome svinca in bismuta. Vendar polonij ne izžira samo raka na pljučih. Analiza urina kadilcev je pokazala, da vsebuje 6-krat več polonija kakor urin nekadilcev. To pomeni, da polonij cirkulira v organizmu kadilcev in se kopiči v poljubnem organu. To pomeni, pa polonij izžira raka na poljubnih organih, ki so daleč od dihal, mehurja, želodca ali ledvic.

M. P.

Listine o ptujski deželni bolnišnici v Grazu

Leta 1900 je pridobila Splošna deželna bolnišnica v Ptuj k že obstoječim poslopjem še infekcijski paviljon z 20 posteljami. Nekaj prej so bili rekonstruirani dotedanji oddelki, zgrajena kanalizacija in razširjeni svinjaki.

Listine o zasedbi in poslovanju so v deželnem arhivu v Gradcu, takratnem središču dežele. Sedanja bolnišnica v Ptuju ima samo še matično knjigo sprejetih bolnikov.

ZLORABIL JE SVOJ POLOŽAJ

Franc Lukačič, računovodja trg. podjetja Zarja, Ormož, je zlorabil svoj položaj s tem, da je kot računovodja trgovskega podjetja Zarja, Ormož, lanskega junija nabavil zase in svoje znance 30 ton cementa v Cementarni Trbovlje na ime podjetja. Cement je plačal v gotovini 442.400 starih dinarjev, za železniški prevoz pa 55.400 starih dinarjev. Iz ormoške železniške postaje so prepeljali cement v skladišče podjetja z Zarjinim tovornim avtomobilom brezplačno. Po računu računovodje je bila cena za kilogram cementa 16,61 starih dinarjev. V to ceno so bili vključeni prevozniki in drugi stroški ter nabavna cena cementa. Od nabavljene cementa je računovodja prodal 10 ton cementa Stanku Miklošiču, poslovojni poslovalnici Preskrba za 166.100 starih dinarjev, po isti ceni je prodal 4 tone cementa Francu Vrečarju, poslovojni poslovalnici Železnica, 200 kilogramov pa je dal Slavku Mešku, kot nadomestilo za plačilo raznih fizičnih del, ki jih je ta opravil za računovodjo.

Neprodanega cementa je še ostalo 15.800 kilogramov in računovodja se je dogovoril s svojo

ženo Roziko, ki je lanskega avgusta zamenjala poslovalnico Andreja Zurnana v poslovalnici Leskurivo, da je prodala cement po dnevni ceni. Cement s prevozom je stal 16,61 S dinarjev kilogram, uslužbenka pa ga je prodajala po 38 S dinarjev. Pri tem je nastala razlika 21,39 S din in sta si pri tem nepoštenem dejanju zakona pridobila 337.962 S dinarjev čistega dobička.

To še ni vse. Računovodja Zarje Ormož je naročil pred podrazitvijo 24. 7. 1965 poslovojni poslovalnici Stoklo-barve, kateri je sedaj v preiskovalnem zaporu v Mariboru, da mu naj izpostavi dobavnico na njegovo ime za 3 zaboje stekla. Ob tej priložnosti si je zagotovil računovodja 124,46 kvadratnih metrov stekla. Ob inventuri 25. 7. 1965 je prikazal poslovojni poslovalnici Stoklo-barve steklo kot prodano. Računovodja pa se je za ta znesek obremenil na osebni konto. Steklo je plačal po podrazitvi.

Na ta način si je pridobil 61.962 S dinarjev. S tem je računovodja izkoristil svoj položaj, ker je vedel, da se bo steklo podražilo, ga je kupil na dobavnico, kar je proti predpisom.

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ JE LANI USPEŠNO GOSPODARIL

Kolektiv Kmetijskega kombinata Ptuj in kooperanti Obrata za zadržno kooperacijo »Jože Lacko« Ptuj dobijo danes ali jutri drugo letošnje številko glasila »Poročevalce«, ki ga izdaja delavski svet tega podjetja.

Tokrat bo seznanil »Poročevalce« kolektiv, kooperante in tudi del ostale javnosti z rezultati lanskega leta poslovanja največjega kmetijskega gospodarstva v ptujski občini, ki povedo, da je dosegel kombinat lani 4 milijarde 560,672.000 starih dinarjev celotnega dohodka in da je imel s proizvodnjo 2.945.022.000 din stroškov. Dohodka je dosegel 1.615.650.000 din, čistega dohodka I skupno 1.614.132.000 din, čistega dohodka II pa 324.202.000 dinarjev. Osebnih dohodkov je znašal 1.289.930.000 starih din. V tabelah o plačani realizaciji, o izplačanem osebnem dohodku in o doseženem čistem dohodku bodo našli bralci delež vsakega obrata posebej.

V tej številki je tudi več podatkov o gospodarjenju obrata za zadržno kooperacijo »Jože Lacko« Ptuj oz. KZ »Jože Lac-

ko« Ptuj glede na plan in realizacijo proizvodnje in odkupa ter prodaje, pa tudi uspehe posameznih poslovalnic. V celoti je KZ »Jože Lacko« Ptuj lani presegl svoj plan (2.192.009.000) in realizirala 2.284.686.343 din. V fakturirani realizaciji je dal največ odkup s trgovino (1 milijarda 289.066.457), manj pa lastna proizvodnja (845.913.091) in nazadnje traktorski park (140 milijonov 70.795). Celotni dohodek je znašal 179.389.308 din. Iz lan-

Leto 1922 — leto tehničnega napredka za ptujsko bolnišnico

Leto 1922 je pomenilo za ptujsko javno bolnišnico leto tehničnega napredka. Tega leta je dobila novi instrumentarij in avtoklave za plin.

V 1925. letu je zagorela električna luč, lekarna pa je dobila mali destilator. 1926. leta so odstranili preperel ladijski pod in ga nadomestili s parketom.

Pozneje je znatno izboljšal razmere hišni vodovod, ki je dobival vodo iz lastnega vodnjaka. Sanitarije so premedili in na novo preuredili.

Nov rentgen aparat je pomenil pravo bogastvo. Z betonskimi jaški so odpravili iz zidov zgradbe vsiljivo vlago. Leta 1936 je dobila bolnišnica še nov trakt z raijskimi prostori. S podzemnim hodnikom sta bila povezana kirurški oddelki in hiralnica. Nabavili so še nove naprave in instrumentarij.

Oglašujte v Tedniku

skoletnih sredstev je odpadlo za lastni poslovni sklad 5.861.988 dinarjev, za lastni rezervni sklad pa 6.296.494 din.

Poleg vseh teh podatkov je pripravil uredniški odbor skupno z odgovornim urednikom Otom Poličem ter dopisniki precej zanimivega gradiva o delu samoupravnih organov, nekaj strokovnih članov in drugih zanimivosti, ki bodo zanimali vse prejemnike »Poročevalca«.

V. J.

Rezultati vlaganj šele čez leta

Kmetijstvo je ena izmed osnovnih gospodarskih panog v občini Ormož. V ustvarjenem družbenem proizvodu je zastopano kmetijstvo z 71 %. Letošnja občinska konferenca SZDL v Ormožu je opozorila navzoče na aktualne in pereče probleme v kmetijstvu.

Z doseženimi rezultati v zadnjih letih ne moremo biti zadovoljni, čeprav je stopnja kmetijskega razvoja visoka. V zasebnem kmetijstvu se je povečevala letna proizvodnja povprečno za 4 %, v družbenem sektorju pa za 17 %. Kmetijska proizvodnja je zaostajala za splošnim gospodarskim razvojem in ni zadovoljevala potreb po kmetijskih pridelkih. Vzrokov za tako stanje je več. Nezadostna tehnična opremljenost, ponekod slaba organizacija dela, nedovoljna skrb za sodelovanje med kmetom in zadrugo, premalo vlaganja v kmetijsko proizvodnjo ipd. Osnovna naloga je povečati kmetijsko proizvodnjo, to pa bo doseženo le z večjo produktivnostjo dela, z zmanjševanjem stroškov in s pridelovanjem kakovostnih in za tržišče zanimivih pridelkov. Večja produktivnost je osnovni pogoj za hitrejši razvoj in krepitev socialističnih proizvodnih odnosov.

Gospodarska reforma je spremenila ekonomski položaj tudi v kmetijstvu, ker mu omogoča veliko večjo samostojnost. Za družbeno kmetijstvo je posebno značilno na ormoškem območju, da se v razširjeno reprodukcijo ni veliko vlagalo do leta 1959. Šele po tem letu sledi hitrejši razvoj. Leta 1959 je družbeni sektor kmetijstva ustvaril popolnejšo organizacijo poslovanja in dela. Vsa manjša vinogradniška in kmetijska posestva v občini so se združila v eno močnejšo organizacijo.

Do leta 1959 je bilo vloženo v investicijsko izgradnjo družbenega kmetijstva le 193 milijonov starih dinarjev, po tem letu so se vlaganja znatno stopnjevala in je bilo lani vloženo 918 milijonov starih dinarjev. Za razširjeno reprodukcijo je bilo v družbeno kmetijstvo vloženo do 31. decembra 1965 dve milijardi 869 milijonov starih dinarjev. Ta sredstva so bila porabljena za gradnjo vinske kleti, goveje farme v Središču, za gradnjo garaž in skladišča v višini 1 milijarde 665 milijonov starih dinarjev; 142 milijonov starih dinarjev za nakup zemlje, za obnovo vinogradov in sadonosnikov 411 milijonov starih dinarjev, za kmetijsko mehanizacijo in za opremo

vinske kleti 650 milijonov starih dinarjev in za plemensko živino 2 milijona starih dinarjev.

Največja investicija je predelovalna vinska klet v Ormožu, ki bo veljala 1.350 milijonov starih dinarjev in goveja farma v Središču za 2000 glav. Goveja farma v Središču je bila zgrajena lani in je veljala 600 milijonov starih dinarjev. Sredstvi, ki so bila vložena v obnovo nasadov je bilo do leta 1959 obnovljenih 150 hektarjev vinogradov, po tem letu pa 268 hektarjev. Od teh vinogradov je 100 ha v polni rodnosti, 168 hektarjev vinogradov pa v investicijskem vzdrževanju. Brez letošnje obnove ima zadruga obnovljenih 400 hektarjev vinogradov. 1959 leta je bilo obnovljenih 46 hektarjev sadonosnikov, leta 1964 pa 31 hektarjev. Prvi sadonosniki so v polni rodnosti, slednji pa v investicijskem vzdrževanju.

Zaradi nizke akumulacije je bila udeležena Kmetijska zadruga Ormož s lastnimi sredstvi le s 15 %, zveza z 49 %, republika s 4 %, okraj z 8 %, s 24 % pa je sodelovala bivša komunalna banka z bančnimi sredstvi. Roki za odplačevanje kreditov so različni. Od 10 let so za opremo, 20 let za nasade, od 25 do 53 leta za objekte in zemljo. Letne anuitete kmetijske zadruge znašajo približno 100 milijonov starih dinarjev, letna amortizacija pa 150 milijonov starih dinarjev. Dejstvo je, da vse investicijske naložbe ne vplivajo še na strukturo in povečanje proizvodnje ter večji dohodek gospodarske organizacije, na drugi strani pa vseh kreditov še zadruga ne odplačuje. Tako se prične odplačevati anuiteta za nasad v četrtem letu starosti.

Pri nadaljnjem investiranju v kmetijsko proizvodnjo je treba izhajati iz stvarnih in realnih možnosti in se zlasti orientirati na dograditev začeti investicij. Okrog goveje farme v Središču bi potrebovali približno 150 hektarjev obdelovalne zemlje. Zlasti bi treba posvetiti mnogo več skrbi arondaciji in melioraciji zemljišč, zlasti v travnatstvu. Letos bo dokončno zgrajena vinska klet v Ormožu, začeli bodo z manjšimi melioracijskimi deli v poljedelstvu. Odkup zemlje bo z manjšo izjemo omejen. Letos bi so obnovili 50 hektarjev vinogradov in nenehno skrbeli za povečanje kmetijske mehanizacije.

D. R.

VSELITEV

V novo stanovanjsko zgradbo Stanovanjskega sklada občine Ptuj v Trubarjevem naselju se je pred kratkim vselilo življenje. Lepo urejene prostore so zasedle družine zaposlenih, odrasli in otroci, večinoma znanci, ki bodo sedaj pod to skupno streho delili dobro in zlo, sonce in senco, veselje in žalost, vrisč otrok in njihovo petje ter zvoke glasbe iz raznih oken in nadstropij. Medsebojno se bodo srečevali na stopnicah, se shajali na dvorišču ter vedeli za medsebojne vrline in slabosti.

Vselitev v novo stanovanjsko zgradbo v novem delu Ptuja je zanje veliko doživetje. Vsak iz svoje strani so pripeljali novo, pa tudi že rabljeno pohištvo in ostalo stanovanjsko opremo. Zdaj so že skoraj vse stvari na svojem mestu. Marsikaj je tudi odveč. Nekaj je bilo potrebno že prej razprodati in razdeliti. Vsi deli opreme iz prejšnjega stanovanja so kakor stari znanci v novem stanovanju, ki spremljajo družino. To so neme priče njihovih doživetij, ki jim ravno tako tečejo dnevi, kot novorojenčku ali odraslemu.

Iz vseh prostorov radi pogledajo skozi okno starši, pa tudi otroci. Nov je zanje pogled proti ostalim novim zgradbam, proti ljudskemu vrtu, proti bolnišnici in proti Ljutomeru — dr. Potrčevi cesti.

Za temi novimi zidovi so druge družine, kot so bile v prejšnji okolici, drugi odrasli in otroci. Iz dneva v dan sklepajo nova poznanstva doma, okrog hiše ali pa na poti v šolo. Nekateri sramežljivi, drugi so se znašli. »To so ta novi,« pravijo otroci, ko vidijo nove naseljence v bližini. Korak po koraku si postajajo bliže in čez leto, dve bodo že stari znanci.

Selitev za marsikoga mnogo pomeni, za nekoga veselje, za drugega težavo ali neprijetnost, pa ne zaradi novih zidov, novih ljudi, prevozov stvari, temveč zaradi novega okolja, razpoloženja, vzdušja. Nekaj časa mine, preden mine tudi neprijeten občutek tujca in postali si bodo vsi kot domači. Vsakdo bo za to nekaj prispeval, nekdo pozdrav, drugi prijazno besedo, tretji vsaj majhno pozornost na cesti ali pa dobro zamisel na prvem sestanku stanovalcev. Življenje bo nekatere zblížalo v nerazdružljive prijatelje, drugi bodo ostali hladni, nepristopni in nezaupni, ker pač smatrajo, da je tako enostavnejše; ni potrebno pozdravljati, ne odzdravljati, hoditi na praznovanje rojstnih dni ali drugih praznikov, obiskovati bolnikov ali hoditi na kramljanja. Živeli bodo med vsemi, zase, brez občutka do prijatelja ali morečega vzdušja v hiši. Nekateri bodo pri tem vzdržali, drugi bodo poskušali popustiti, ker je člo-

vek družabno bitje, ki išče družbo, deli z njo dobro in težave, se mu pritoži ali pa posluša, kako je drugemu težko, tolaži ali je sam potolažen.

Nova hiša ima vse lepo urejeno, praktično, premišljeno. Tako harmonijo, kot jo ima sama zgradba, bo moralo ustvariti tudi življenje med ljudmi. Iz delcev družin in celot bo iz dneva v dan nastajala velika družina pod eno streho, ki ji je začela v novi hiši teči skupna pomlad, tokrat prva. In druga bo prišla neopazno, zopet enako lepa in bo prinesla manjše ali večje spremembe tudi v to hišo, ki je velik skupen dom za 30 družin. V. J.

Nasvet

Dunajski pisatelj Peter Altenberg se je slabo počutil ter se je obrnil na zdravnika. Ta mu je svetoval, naj se varuje alkohola in nikotinu. Altenberg se je molče obrnil, vzel svoj plašč in klobuk ter hotel oditi.

»Dovolite, honorar za nasvet?«
»Kako?« se je čudil Altenberg.
»Jaz nisem upošteval vašega nasveta.«

Igranje klavirja

Franz Liszt je bil velik mojster klavirja. Po nekem koncertu ga je uprčala neka dama: »Spoštovani maestro, ali je res, da se pianist mora roditi?«
»Seveda, če se ne bi rodil, ne bi mogel igrati klavirja.«

1966, 5 iz raznih dežel na baltici 1965, 7 na maici, 3 na javi in Damec Knud Johannes na vozilu greeves 1965.

Medčasno so se verjetno pojavili še nekateri povabljeni tekmovalci iz Anglije, Švice, Holandije, Danske, Švedske in Jugoslavije, za katere do 31. 3. 1966 še ni bilo prijav.

Avto-moto društvo Orehova vas pri Mariboru si je pridobilo s svojo podjetno dejavnostjo in z agilnim prizadevanjem odbora dragocene izkušnje, udeleženci krosa pa so pokazali na vsakoletnih prireditvah z vožnjo čez drn in strn sposobnosti, ki so potrebne za podobne svetovne prireditve. Zato ni dvoma, da bo ostala Orehova vas pri Mariboru vsakoletno prizorišče s svetovno zanimivimi dosežki vozačev in vozil.

Nov motel, ki ga je zgradilo društvo na svojem društvenem terenu, je že pod streho in predstavlja zanimivo moderno gostinjsko zgradbo, ki bo prav gotovo v vseh letnih časih privabljala na obisk mnoge vikendske turisti in ki bo ob samih prireditvah opravljala svojo gostinjsko turistično nalogo.

V. J.

Mali oglasi

PRODAM

NSU — ROLER — PRIMA 175 ccm prodam. Jovo Trifkovič, Mestnje 1, Podplat.

PRODAM 600 kg SLADKEGA SENA in prav toliko slame. Ptuj, Zagrebška 41.

BENCINSKI MOTOR 8 KS prodam. Branko Brumen, Dvorjane 50, Sp. Duplek.

ENOOSNI MALO RABLJEN TRAKTOR na nafto z vsemi priključki prodam. Naslov v upravi.

PRODAM stanovanjsko hišo v Ptuj. Naslov v upravi.

POSESTVO s hišo vzamem v najem, lahko tudi s preužitkom. Naslov v upravi.

PRODAM HIŠO z 26 a zemlje v Stojncih. Andrej Horvat, Stojnci 53.

PRODAM MAJHNO POSESTVO v bližini Maribora. Cena 55.000 novih dinarjev. Vprašajte Zg. Duplek 85.

PRODAM KOBILO in vprežne grablje za seno. Vincek, Trgovišče 19, Velika Nedelja.

ELEKTRICNEGA PASTIRJA na avtomat — popolnoma nov — prodam. Naslov v upravi.

PRODAM dobro ohranjen televizor RR. Terezija Milošič, Trubarjeva — četrti deveterček, Ptuj.

PRODAMO dobro ohranjen radio Kosmaj za 6.000 starih dinarjev. Naslov v upravi.

PRODAM otroški športni voziček z vložkom. Naslov v upravi.

PRODAM SADIKE črnega ribeza. Oglasite se pri Kolednik, Ptuj, Zagrebška cesta 34 a.

STANOVANJA

PRAZNO SOBO nujno iščem. Nudim nagrado. Naslov v upravi.

IŠČEM OPREMLJENO SOBO v centru mesta. Naslov v upravi.

SLUŽBE

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejemam. Ostalo po dogovoru. Treiber, Maribor, Kamniška 48.

Danes in jutri

Kino Gorišnica

10. aprila t. l. nemški barvni film SKRIVNOSTNI IPSILON.

Kino Ormož

9. in 10. aprila t. l. nemški film NE POŠILJAJ ZENE V ITALIJO; 13. aprila t. l. jugoslovanski film DOBRA USODA.

Kino Središče

9. in 10. aprila t. l. jugoslovanski film ZAROTA.

Kino Tomaž pri Ormožu

10. aprila t. l. švedski film ZENE ČAKAJO.

LUNINE SPREMEMBE IN VREMENSKA NAPOVED

za teden od 10. do 17. aprila 1966.

Zadnji krajec bo v torek, 12. aprila, ob 18.29. NAPOVED VREMENA: do četrta, 14. aprila, bo lepo vreme. Okrog petka, 15. aprila, bo nastopilo dvodnevno deževno vreme z grmenjem. Vreme se bo ponovno ohladilo.

Alojz Cestnik

Osebna kronika

ROJSTVA, POROKE IN SMRTI NA OBMOČJU MATIČNE URADA PTUJ

ROJSTVA
Rodile so: Terezija Podlesnik, Ljutomerska 5 — Damira; Anica Princ, Volkmerjeva 2 — Milana; Marija Navrič, Rinčeva graba 28 — Milana; Ivana Lovrenčič, Krčevina 37 — Marijo; Marija Auer, Mihovce 12 — Zvonka; Marija Plohl, Podvinci 60 — Marico; Matilda Stolnik, Ljutomer — Boruta; Marija Klasinc, Kungota 2 — deklico; Ivanka Škrinjar, Ljubljana — Nives; Julijana Vogrinec, Muretinci 37 — Janka; Jožica Korpar, Trubarjeva — Sama; Ana Tajhman, Vumpah 4 — Mirana; Friderika Lipič, Babinci 9, Ljutomer — Mileno; Marija Muršec, Ključarovci 18 — dečka; Veronika Hajndl, Ljutomer, Razlagova 11 — Roberta; Ana Kolarič, Formin 8 — Darinko; Jožefa Kos, Ločič 8-a — deklico; Ana Ljubec, Markovci 88 — dečka; Ana Kočever, Preserje 89, Domžale — Roberta; Marija Gabrovec, Gorca 65 — Franca; Angela Košar, Vintarovi 16 — deklico; Marija Jus, Grdina 8-a — Emo; Ana Ciglar, Podvinci 88 — dečka; Ivana Mihelič, Grajenščak 34 — Branka; Neža Kostanjevec, Stojnci 58 — dečka; Rozalija Sok, Dornava 107 — Rajka; Marija Pavličič, Ptujška cesta 23-b — deklico; Angela Gajser, Bukovci 166 — Bogdana; Antonija Kokol, Zeleznikova 1 — deklico; Elizabeta Lukman, Krčevina 9 — dečka; Ivana Lah, Nova vas 5 — deklico.

POROKE
Poročila sta se: Hrabros Podbreznik, Kidričevo 13 Cecilija Korpič, Apače 13.

SMRTI
Umrla je: Barbara Sir Mariborska 15, roj. 1898, umr. 29. marca 1966.

CESTITKA

DRUŽINI HORVAT iz Trboviša 28, posebej pa atu ob njegovem dvojnem prazniku mnogo sreče in zdravja ter čisto na skorajšno svidenje

Maks Horvat, VP 745 Zirovnica

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

RAZGLASA

dve prosti delovni mesti govedorejcev, na kateri se sprejme kanski par.

POGOJI: znanje strojne mehanike in pomoči pri telitvah.

Na razpolago je takoj vselje družinsko stanovanje.

Vloge poslati na naslov: Kmetijski kombinat Ptuj, DE Poljedelstvo in živinoreja, Plac 14, p. Desternik

Dopisujte TEDNIK

Na podlagi sklepa DS zavoda RAZPISUJE komisija za sprejemanje in odpuščanje delavcev pri Zavodu Olge Megličeve v Ptuj prosto delovno mesto

TEHNIČNEGA VODJE KOVINSKE STROKE

Pogoji: visoko kvalificirani delavec v kovinski stroki ali s končano srednjo tehnično šolo z najmanj 5-letno prakso. — Osební dohodki po pravilniku zavoda. — Vloge je poslati najkasneje do 15. aprila 1966.

KOMUNALNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE MARIBOR, PODRUŽNICA PTUJ

prodaja

pisalni stroj »URANIA« z dolgim valjem.

Prednost pri nakupu ima socialistični sektor. Interesenti se naj javijo vsak delovni dan v času od 7. do 14. ure, do vključno 16. aprila 1966.

ŠPORT ŠPORT

**Z vsemi vozili v nedeljo
10.4.1966 v Orehovo vas pri
Mariboru na MOTO CROSS
„PRIX ŠTAJERSKE“**

V nedeljo, 10. aprila 1966, ob 14.30 bo v Orehovi vasi pri Mariboru MEDNARODNI MOTO-CROSS »PRIX ŠTAJERSKE«, ki ga je pripravilo Avto-moto društvo Orehova vas pri Mariboru kot vsakoletni organizator enakih prireditev na svojem tekmovalnem terenu.

Do četrta, 31. marca 1966, se je prijavilo za to prireditev 31 tekmovalcev, in sicer 5 Švedov, 5 Avstrijcev, 2 Švicarja, 3 Zahodni Nemci, 2 Danca, 1 Čeh, 2 Francoza in 11 Jugoslovancev. Večina jih bo imela nove stroje in so se prijavili tudi za skoke.

Za Ptujčane je posebno zanimivo, da sta med prijavljenimi

za športno prireditev svetovnega slovesa tudi domačina brata Stanko in Milko Vesenjaj ter njun bratranec Alojz Vesenjaj. Prvo imenovana sta se že večkrat udeležila krosa v Orehovi vasi, sedaj pa se je za to udeležbo odločil še tretji imenovani. Prireditelji si obetajo največ od že preizkušenih tekmovalcev Stanka in Milka, ki sta znana po svojih vratolomnih skokih in drznih vožnjah čez drn in strn po strmih vozliščih kotanje v Orehovi vasi, ki pomeni težko preizkušnjo spretnosti, drznosti in iznajdljivosti za vozače motornih vozil iz raznih strani sveta.

Med prijavljenimi je nekaj prvakov v motokrosu drugod po svetu, kot npr. Švicar Ruedi Husler, ki je bil 1965 prvak Švice, potem René Combes, 1965 prvak Francije, in Svetozar Jekić, 1965 prvak Jugoslavije.

Z vsemi tekmovalci so že imeli do 31. 3. 1966 podpisane pogodbe. V treh jezikih imajo natisnjen pravilnik o »PRIX ŠTAJERSKE«, ki seznaja do podrobnosti udeležence krosa z dolžnostmi in pravicami v zvezi s prireditvijo.

Kot izhaja iz prijav, bo tekmovalo 9 udeležencev iz Švedske, Avstrije, Švice, CSSR, Francije in Jugoslavije na vozilih CZ, proizvodnje 1964 — 1966, 5 na vozilih husquarna 1965-1966, 1 iz Švedske na vozilu Lindstroem

Duet brez tretjega. Milko in Stanko Vesenjaj v terenskem skoku, novim vzpetinam naproti

Upravni odbor

OPEKARNE ŽABJAK — PTUJ RAZPISUJE

javno prodajo

ENOSTANOVANJSKE HIŠE V ŽABJAKU, potrebne popravila, ki bo dne 14. aprila 1966 ob 8. uri v upravi podjetja v Žabjaku.

Izklicna cena 250.000 starih dinarjev.

Prednost imajo člani kolektiva.

ZAHVALA

Ob prerani smrti naše drage in nepozabne mame

STANEC IVANKE roj. Habjanič

IZ VIČAVE

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so ji kakorkoli lajšali trpljenje ob kruti bolezni, zdravnikom in medicinskemu osebju ptujke in mariborske bolnišnice pa za vso skrb ob njenem zdravljenju.

Lepo se zahvaljujemo vsem, ki so se nas spomnili ob dnevih žalosti, ki so nam osebno ali pismeno izrazili sožalje, prinesli cvetje in vence ter so jo spremljali na njeni zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo za vso pozornost in sočustvovanje kolektivu »Delce« Ptuj, direktorju Herbertu Samuda za ganljive poslovalne besede, za petje moškemu pevskemu zboru »Svobode« ter č.č. minoritom za opravljen pogrebni obred.

Ptuj, marca 1966.

Zalujoča hčerka Milena in sin Maks z družinama ter ostalo sorodstvo